

Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova

MARIA BURUIANĂ SILVIA COTELEA AURELIA ERMICIOI
CONSTANTIN DRAGOMIR ION HADÂRCĂ

ABCEDEAR

Ediție revăzută

Știința
Prut Internațional
2019

LEGENDA MANUALULUI

— TIC-TAC — mascota *Abecedarului*

_____▪ — propoziția enunțiativă

_____? — propoziția interogativă

_____! — propoziția exclamativă

 — cuvântul

▪ — propoziția din două cuvinte

▪ — propoziția din trei cuvinte

 — silaba

 — cuvântul din două silabe

 — cuvântul din trei silabe

○ — sunetul   ● — vocala   ● — consoana

— caseta pentru marcarea soluțiilor

— semnul pentru marcarea soluțiilor

CLASA ÎNTÂI

de Ion Hadârcă

Precum albinele-n pomet
Din floare-n floare sorb nectarul,
Noi învățăm din Alfabet
Să ne iubim Abecedarul.

Cu ghiozdan și Abecedar
Ia priviți, eu sunt școlar!

PRIMA ZI DE ȘCOALĂ

Bine ați venit,
dragii elevi!

Clopoțelul vesel sună,
La careu pe toți ne-adună!

Sărut mâna,
doamnă
învățătoare!

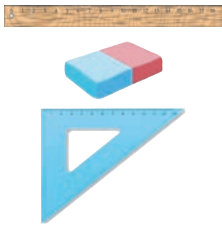
Iar eu sunt
Nicu.

Mă numesc
Dragoș.

SUNT ȘCOLAR

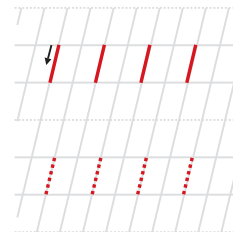
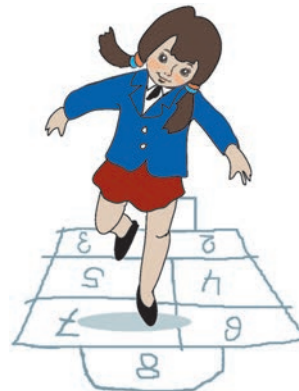

Ce bine e la școală!

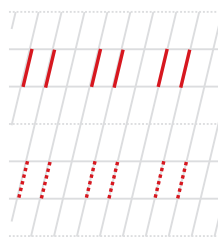

Mulțumesc, Dănuț!

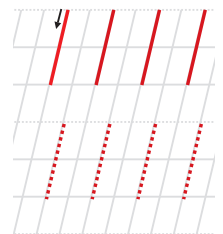
Ia un măr, Sorin!

FAMILIA MEA

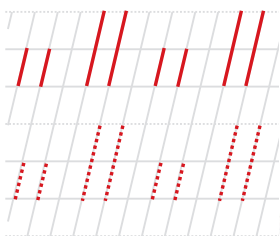
E ZIUA MEA

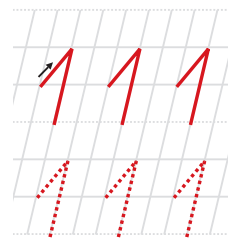

IEDUL CU TREI CAPRE

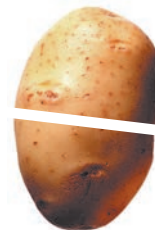
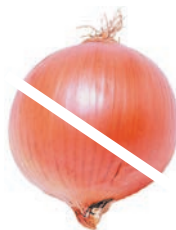
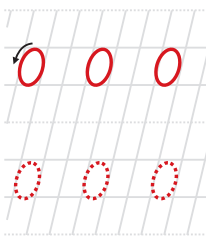
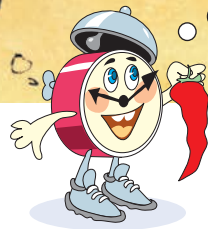
de Octav Pancu-Iași

MICII GRĂDINARI

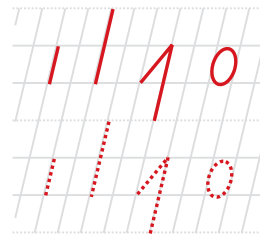
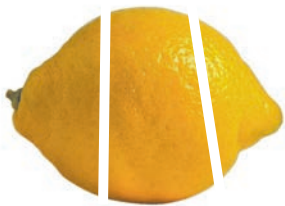
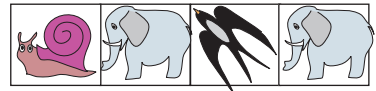
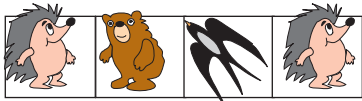

ÎN LIVADĂ

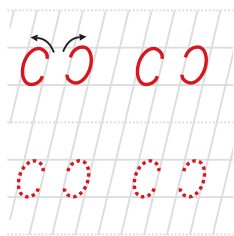
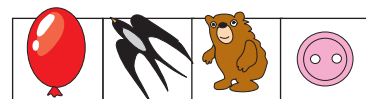

Ce mere frumoase!

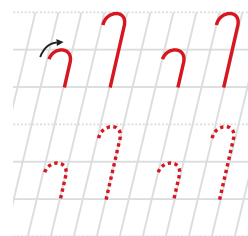
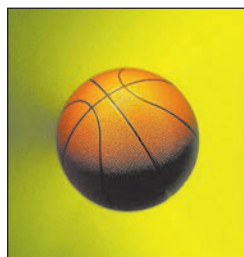
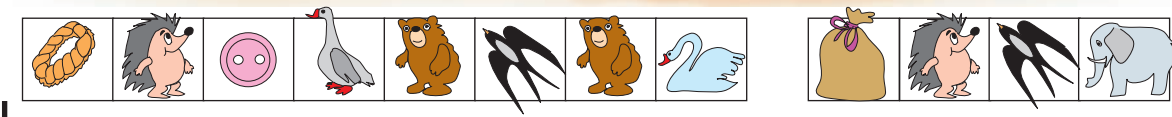
Noi îți mulțumim, livadă,
Pentru minunata roadă!

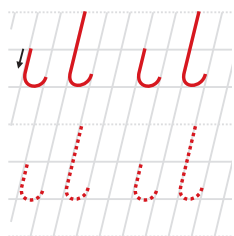
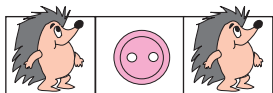
LA ȘCOALA ANIMALELOR

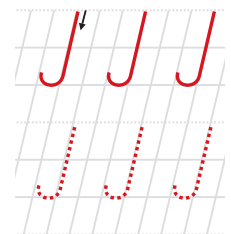
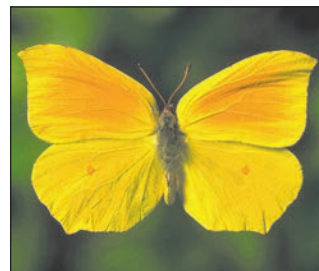
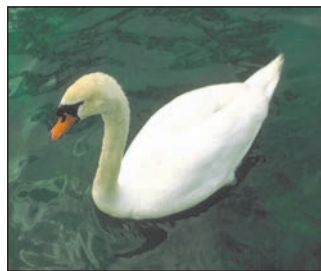
LA STADION

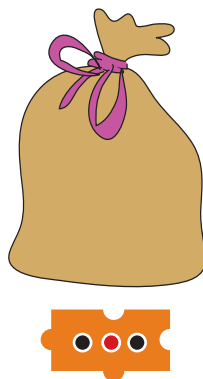
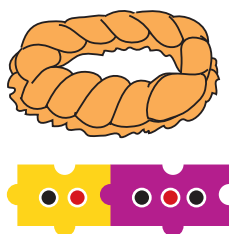
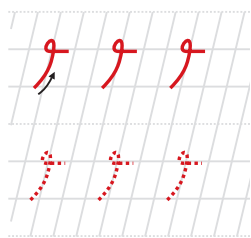
SĂNĂTATEA MEA

SĂNĂTATEA PĂMÂNTULUI

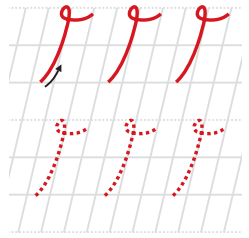
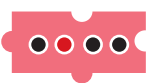
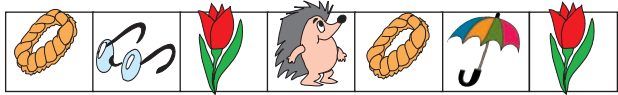
POVESTEA PÂINII

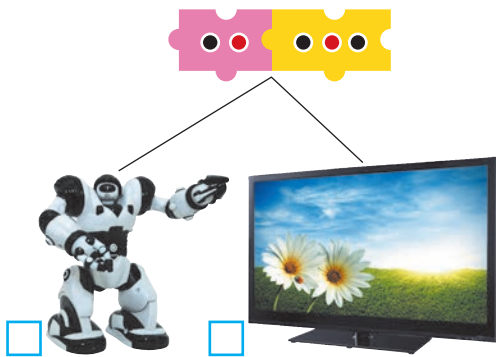
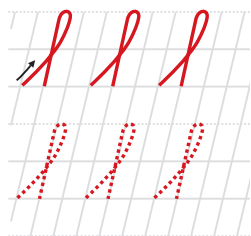

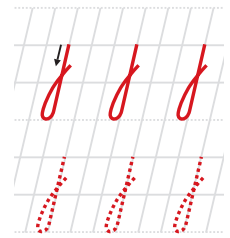
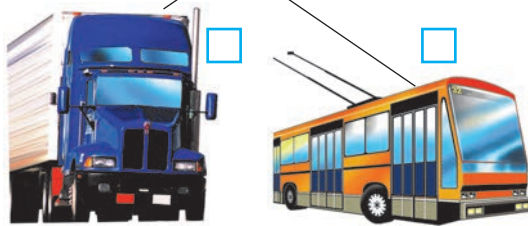

Ce lung e drumul pâinii !

MINUNILE TEHNICII

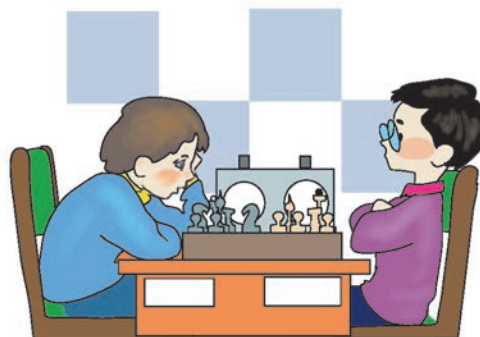
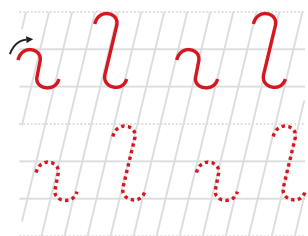
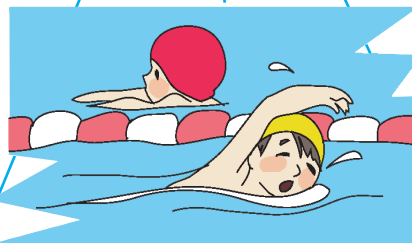

O ZI DE ODIHNĂ

Unde mergem astăzi?

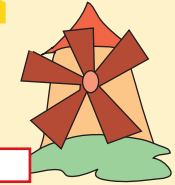
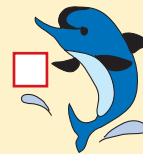
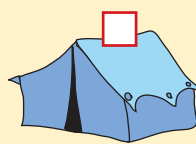
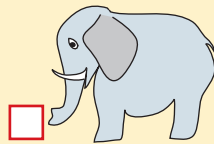
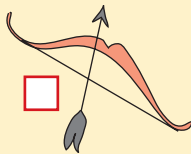
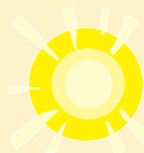
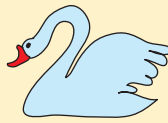
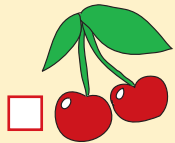

EVALUARE

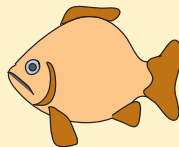
1.

2.

3.

4.

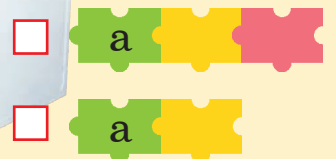
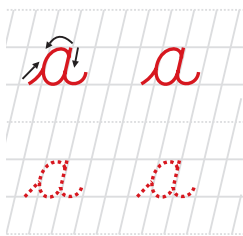
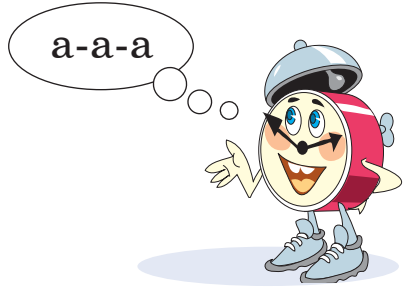
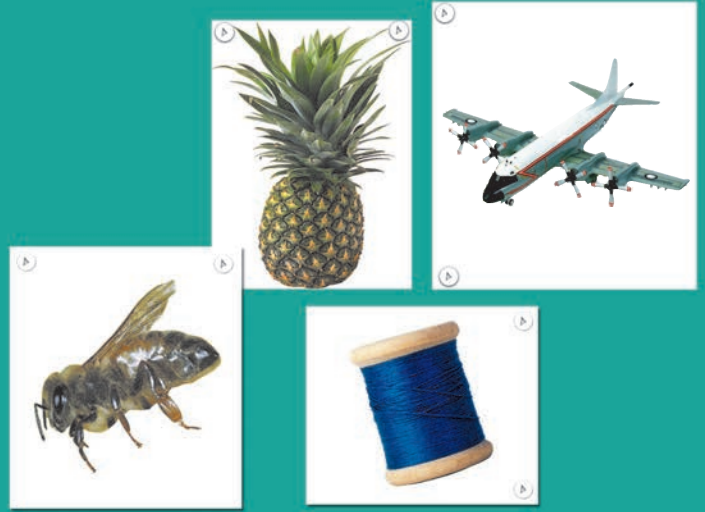
Îți place
la școală,
Mădălina?

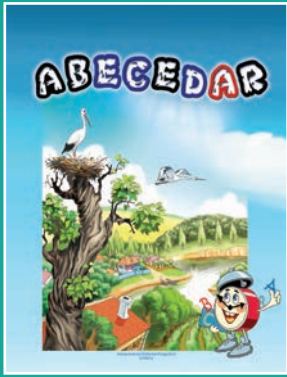
Desigur!
Școala e locul
unde îmi aflu
norocul.

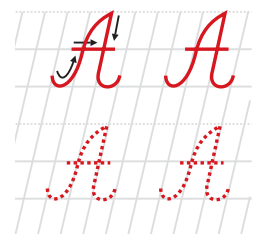
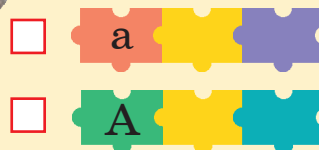
a

a a a

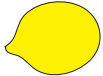

A A

m

ma
am
ma-ma
mama

ma

ma

ma

m m
mama

ma

ma

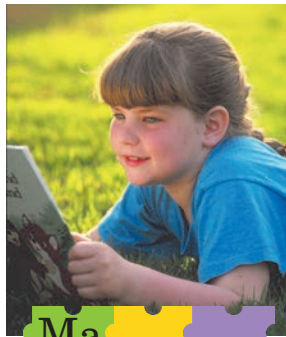
ma

ma

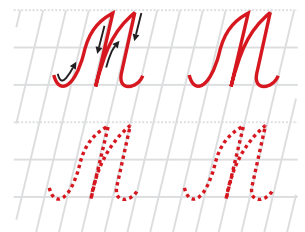
Ma

Ma

Ma

n

na
an

na-na
nana

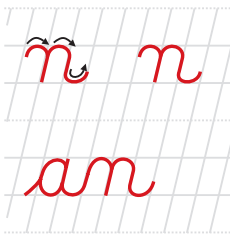
an

ana

na

an

na

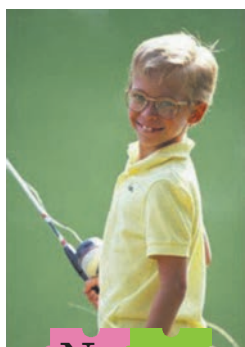
an

na

N

an
am
A-na
Ana

Na

A na

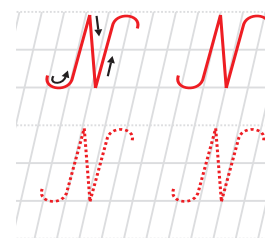
Na na

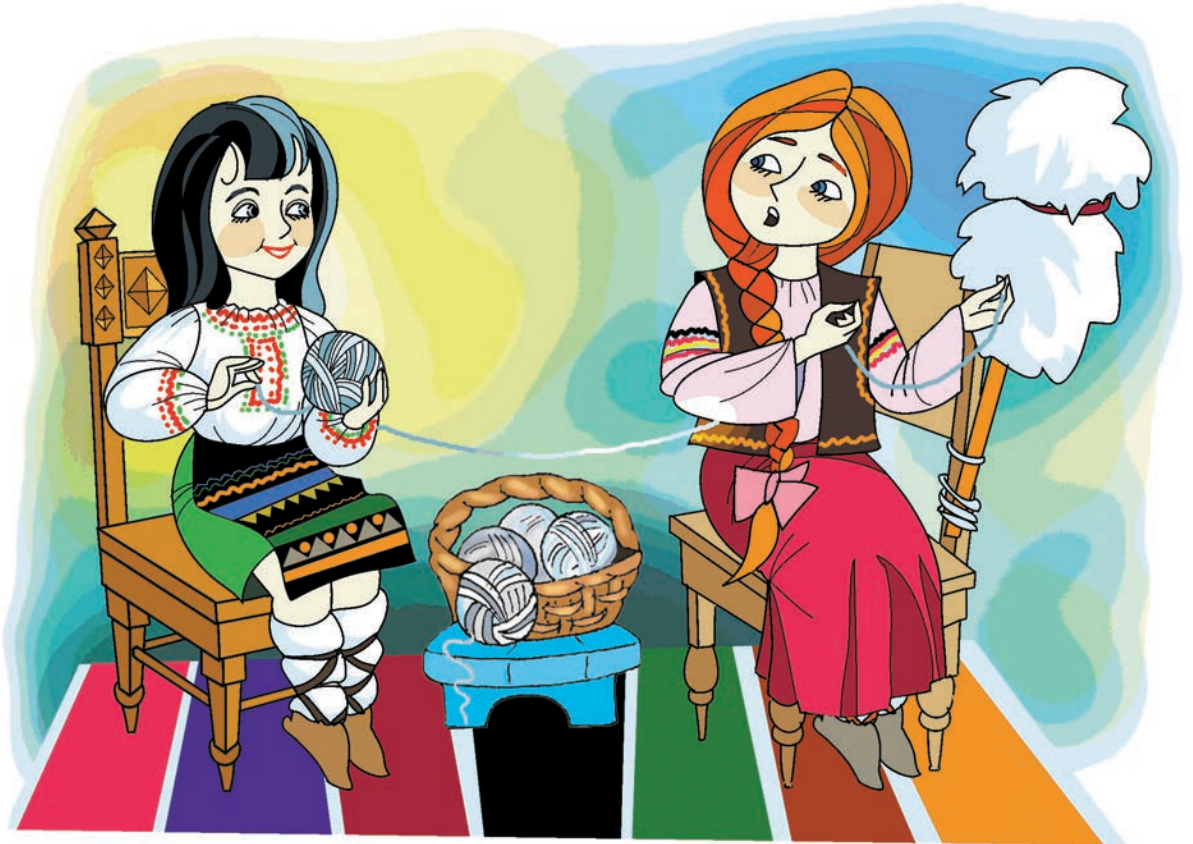
Na a

An a

i

ai
mai
nai
i-ni-ma
inima
Ni-na
Nina

i

in

mi

i i
nai

1.

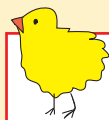
Am

Nina ia

2.

2

Grid of boxes for a matching exercise, including a checkmark in the first box.

I

I-na
Ni-na
Ia-na
Ma-ia

Ian

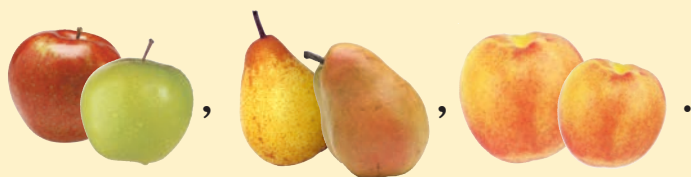

I na

Mi

Ina ia

Maia ia

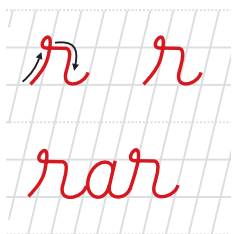
r

rar
ram

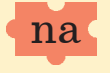

ra-ma
ar-ma

Ma-ri-a
Ma-ri-an

1. — Maria, mai ai ?
— Mai am, Marian.

2.

R

Am un plai ca
un colț de rai!

Ri-ma
Ma-rin
ma-ri-nar
ma-ri-nari

Ra

Ra

Ri

1. — Marin, ai ?

— Am , Rima.

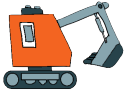
2.

R			i	n	a
---	---	---	---	---	---

R				a	n	i
---	---	---	---	---	---	---

R R
Rima

e

e-ra
a-re
ra-re
mi-ra-re
ma-re
me-re

e

re

ni e

1.

2. Nae e _____ mere.
 Mama are _____ mare.
 Inima mamei e _____ miner.

E

**E-ne
E-ma
ne-nea
neam**

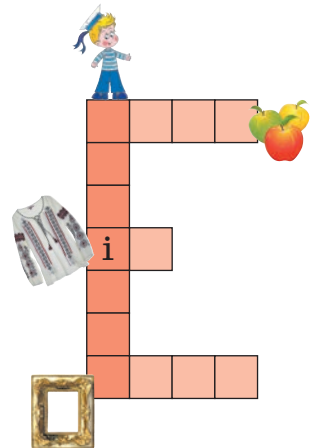
E na

E na

E mi a

1. e $\left\{ \begin{array}{l} \text{ra} \\ \text{rai} \\ \text{ram} \end{array} \right.$ $\left\{ \begin{array}{l} \text{ar} \\ \text{ra} \\ \text{ma} \end{array} \right.$ me

2. Nana Ana e mama Emei. Ea e

u

u-na

u-nu

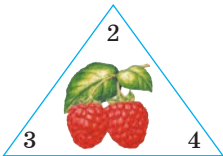
a-ur

A-u-ra

u-ni-re

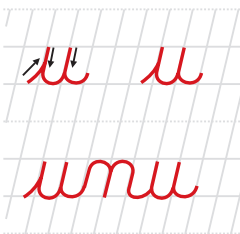
re-nu-me

Călătorie frumoasă,
dragi copii!

— Nene, marea e mare?

— E mare-mare, Aura!

1.		☐ un			☐ mu	☐
		☐ an			☐ um	☐

2.	ramura	—	mura		uimire	—	...
	amare	—	...		numai	—	...
	Aura	—	...		numere	—	...

U

mi-nu-ne
mi-nuni
ru-me-ne
ru-meni
A-u-ra
Ma-rin

— Ura! Merii au mere rumene, Aura.
— Mare minune! Ia un 🍎, Marin!

1. — mare. — Aurei — Inima — e —
□ □ 1 □

2. re, nu, na, ra, me, u, mu, ur
u, ra, re, , , , ...

U U
Ura!

ac
rac

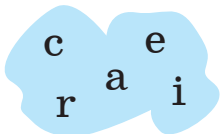
ca-nar
crin

An-ca
Ni-cu

— Anca, am un canar auriu.

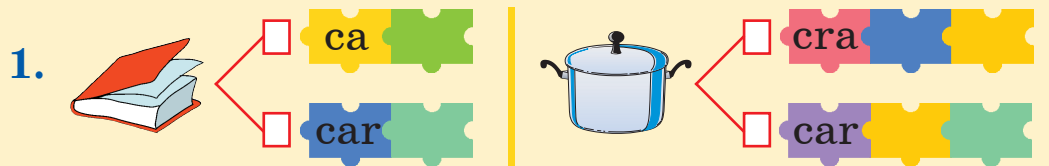
— Iar eu, Nicu, am un crin ca neaua.

carie

...

2. iar — rai | acru — ...
car — ... | iac — ...

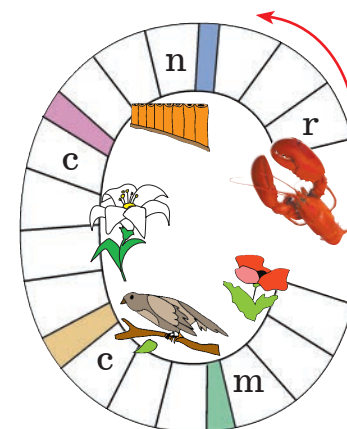
3. — Marcu — un — Nenea — are — amic. —
          □   □   1   □   □

C

mic
a-mic
me-ca-nic
ma-ri-nar
Car-men
An-ca
Ian-cu

- Carmen, nenea Iancu e marinar?
- Nu, Anca, nenea e mecanic.

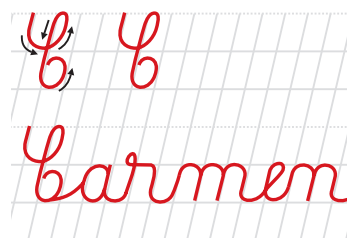
1. 3 2 1 2 4 1 3

c   c

2. C e i

C a u

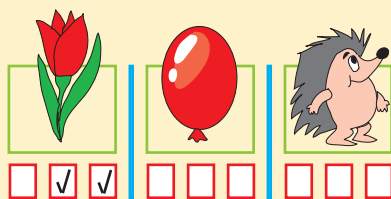
3. Marama e a crainic.
Nenea Marcu e amic.
Carmen are un Crinei.

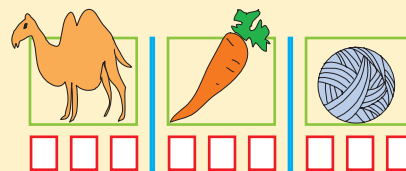
EVALUARE

1.

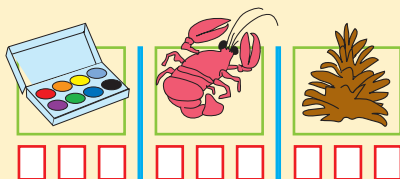
a

m

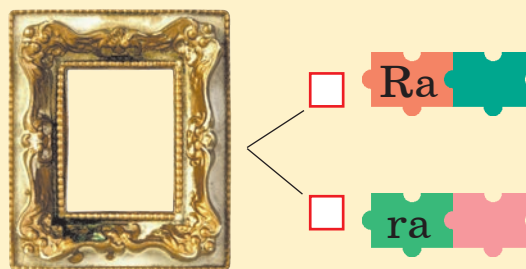
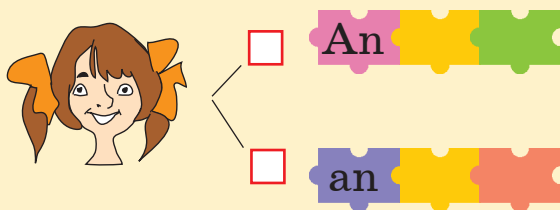
c

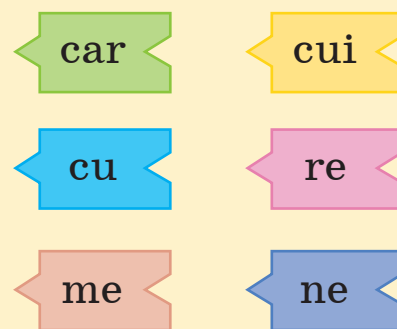
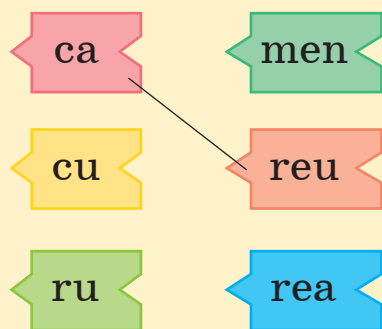
r

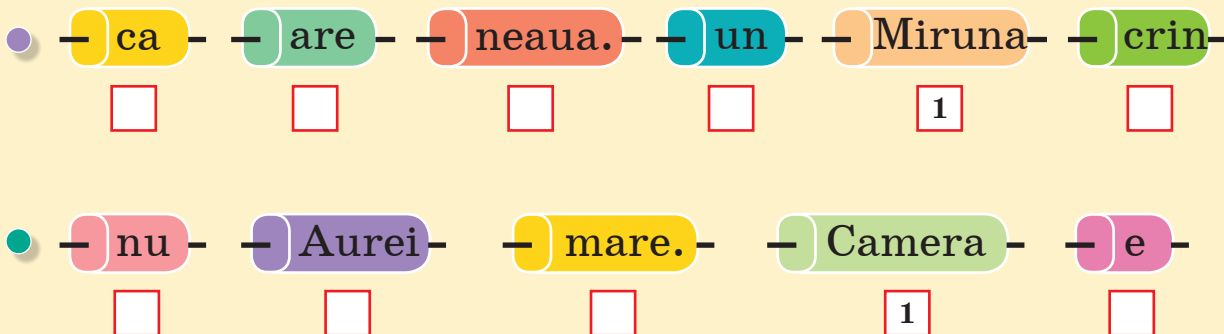
2.

3.

4.

5.

6. Alcătuieste oral un text.

1

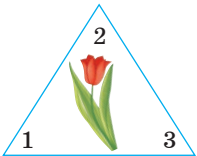

ram
 ra-mul
 nuc
 nu-cul
 lemn
 lem-nul

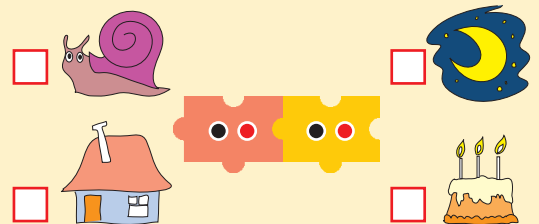
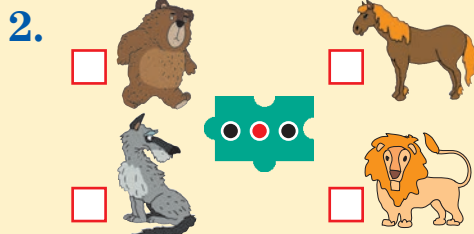
Nucul

Alina are un nuc mare.
 — Nucule, ai alune?
 — Nu, Alina, ia nuca mea!

1. Raluca
 Elena
 Alina
- are un nuc.

- Arinul
 Alunul
 Nucul
- are alune.

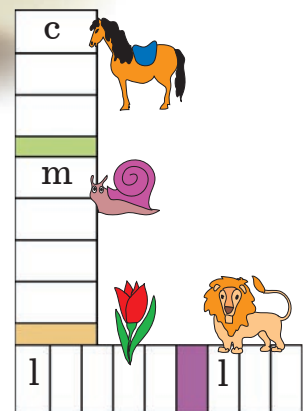
lan
la-nul
a-ur
a-u-rul
La-u-ra
Li-li-a-na

Lanul auriu

Luna lumina lanul.

— Mami, lanul e ca aurul! E neam cu luna?

— Nu, Laura. Lanul e aurul anului.

1. e **a** Laurei.

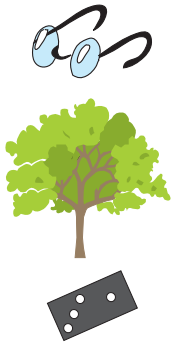
 e **al** Laurei.

2.   → lumina lanul.

Laura
 Luna
 Lanul → e aurul anului.

ou
nou

ca-mi-on
ca-mi-o-nul

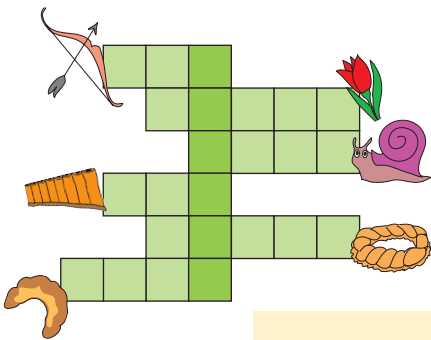
Ni-co-la-e
Ni-co-li-na

Camionul

Corneliu e cu Nicolina la nenea Nicolae.

- Nene, camionul e nou?
- Nu, Corneliu, are un an.
- E ca nou, nene Nicolae!

┌ Nicolae ─ are ─ un ─ camion ─ nou ─ ·

┌ ─ ─ ─ ─ ─ are ─ ─ ─ ·

┌ ─ ─ ─ nou ─ ─ ─ ─ ─ ·

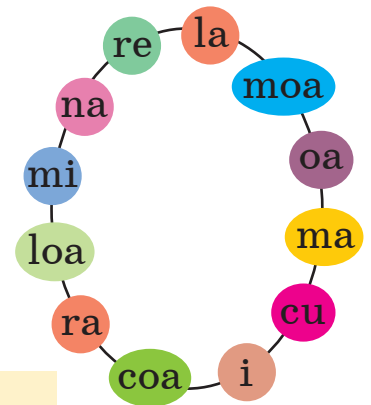

oa-ie
 oa-re
 moa-ra
 mo-rar
 O-nu
 Oa-na

Moara

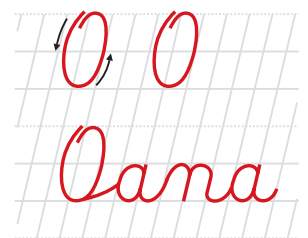
Oana e cu Ion la lac.
 — Oare a cui e moara, Ion?
 — E a lui nenea Onu. El e morar.

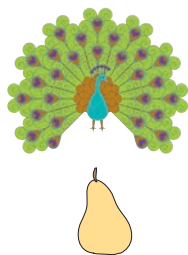
1. Oana e cu Ion la lac. | Moara e a lui Ion.
 mare. | Onu.

2. mare. lui e Moara Onu

omului. Munca comoara e

ă Ă

lu-nă
luni

cu-nu-nă
cu-nuni

la-cri-mă
lă-cri-ma

Cununa

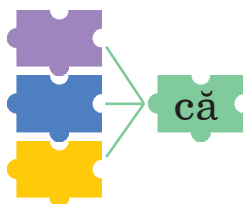
Era a noua lună a anului. Un nor mic lăcrima.

mare urca la el.

— No-ru-le-e-e-e! Nu am . Nu mai lăcrima!

— Ia o cunună!

luă cununa.

1. Luna e ca o inimă mare.
 un corn auriu.

2. m i e r l ă m i e r l ă | c u n m ..... | n u r m .....

ce
Ce

ce-rul
re-ce

cer-cei
cer-ce-ii

Mir-cea
Mar-ce-la

Cerceii cerului

Mircea e cu Marcela la mare. Marea e rece.
— Mircea, cerul are cercei!
— Ce cercei, Marcela?
— Cercei mari, nu ca ai mei! Cerculul ca un corn e Luna. Cerculul ca un cerc e .

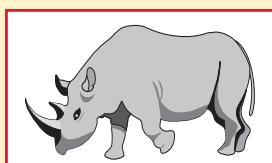

cerc

.....

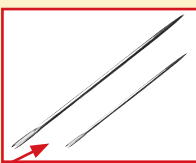
1.

elice

ace

rinocer

ceainic

2.

erau

acea

Cerceii

1

mari.

rece.

Marea

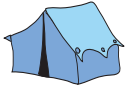

aceea

e

ta-tă
an-tre-nor
mun-te
mon-tan
O-ti-li-a
Că-tă-lin

La munte

o	c	a	r	c
m	u	n	t	e
ă	r	i	e	r
t	a	e	i	c
r	t	r	e	n

Nenea Cătălin e antrenor. Cea mai mare comoară a lui e Otilia.

Acum ea e cu tatăl ei la munte. Acolo aerul e rece.

— Otilia, urcăm muntele!

— Ce curat e aerul montan, tată!

1. Nenea Cătălin este actor.
 antrenor.
 croitor.

2. — Aneta, Otilia e la antrenament
 — Nu, Mitică, ea e la munte

Tomică, urcăm!

Ti-tu
To-mi-că
Tri-că
Tra-ian
că-lă-to-ri-e
că-lă-to-rii

Trenul

Acele arată ora nouă. Mecanicul trenului e atent. Urcă ultimii călători. Unul e Trică, altul e Mitică. Al treilea e cotoiul Tomică.
— U-u-u! Tu-tu-u-u!
Călătoria cu trenul e minunată!

c t
r e ă
...

m t u
ă r ă
...

1. trenucălătoroatatainaturătorutăuntunel

2. un călători. Iată tren cu

1

T T
Titu

EVALUARE

1.

3 1 5 2 4

a

3 1 2 4

e

2.

3.

rinocer
cercel

motan
munte

maiou
tricou

4.

Norii aurii alunecau lin

alunecau

alunecau norii

5.

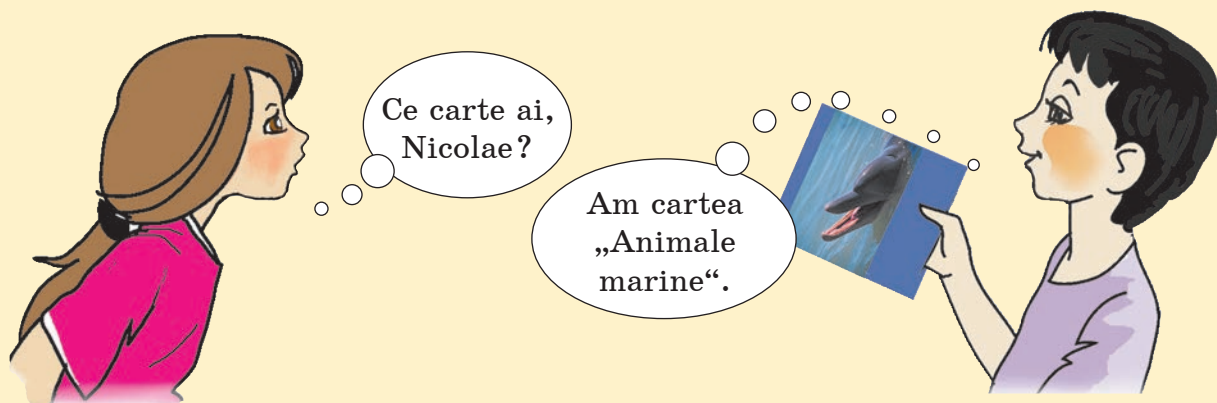
cere

coace !

are ?

6.

7. Alcătuieste oral un text.

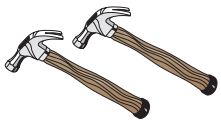

ci
Ci

ci-ne
cio-cul

mici
cinci

A-ri-ci-că
cio-că-ni-toa-re

cio

cio

Aricii

Aricică are cinci arici. Ei au ace mici.

— Cioc! Cioc! Cioc!

— Cine e aceea, mamă?

— O ciocănitore.

— Ce mare e ciocul ei!

Aricii cercetau atent ciocănitorea.

1. Ciocănitorea are ciocul

- mic.
- tare.
- mare.

2.

mac

.....

melc

.....

ț Ț

lec-ți-e
a-ten-ți-e
Le-nu-ța
Mi-truț
Ța-ul
Cer-nă-uți

ar ța că ra țar
țel
cul
ni
mai
mu
o

O notă mare

Lenuța recita „Miorița“. Mitruț urmărea cu atenție. Uneori o corecta.

— Am emoții, Mitruț.

Mărți, la lecție, Lenuța a luat nota cea mai mare. Ea ține mult la literatura neamului.

1. Lenuța are emoții.
 teamă.
2. — Ionuț, ai neamuri la Țaul
— Nu. Am neamuri la Cernăuți

î Î

în-**cear-că**
în-**cer-ca-re**
în-**tre-ce**
în-**tre-ce-re**

Întrecerea

Literele erau la o întrecere. Litera „A“ încercă a citi o carte:

— A-a-a.

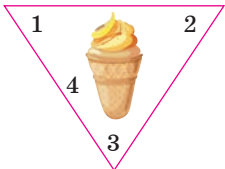
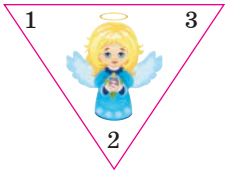
Nimic nu lămurea!

— Î-î-î, continuă litera „Î“.

Iar încurcătură.

— O-o-o, iute încercă „O“.

— Acum e clar! murmură litera „A“. Numai cu toate literele unite e lumină în minte.

1. înlocuit

neîncuiat

încuiat

neîncercuit

încercuit

neînlocuit

2. — literelor — — toi. — — e — — Întrecerea — — în —

â Â

cân-**tec**
cân-**tă**

ro-**mân**
Ro-**mâ-ni-a**

cla

o ri

Lăutarii

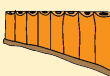
Tatăl lui Mircea e un lăutar cu renume. A concertat cu „Lăutarii“ în multe țări. Anul trecut a cântat în Ucraina, Letonia, Italia.

Acum e în România. Are mulți amici români. Traian cântă la nai, Luca la ocarină, iar Nicu la clarinet.

Ce cântece minunate au lăutarii! Ele înalță inimile oamenilor.

câ**ine**
mâ**ine**
mâ**ini**

a tâ**ri**
a ur**î**

1. e a lui Ion.
e a Otiliei. | e al lui Traian.
e al Luciei.

2. **ciocârliei** **încântă.** **ne** **Trilurile**

3. tnăr, cntă, mnă, nentrecut, nti

â â
român

S

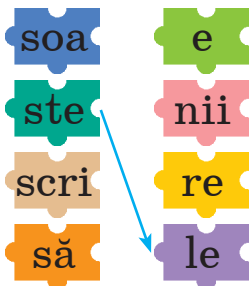
ca-să
ca-se
sat
sa-te
cru-ce
răs-cru-ce

La răscruce

La răscrucea satului se înalță o troiță. Tanti Maria îi lămurea Cristinei:

— Iisus, Cristinico, e mereu în inimile noastre. Cu El satul nu este sărac. Casele sunt mai luminoase. În toate se simte lucrarea lui Iisus.

1. Cu Iisus casele sunt mai sărace. întunecoase. luminoase.
  2. răscruce   cruce
troiță   întretăiere
	stea	comună
	sat	astru

So-rin
Ste-lu-ța
So-ro-ca
Nis-tru
soa-re
scut

Cetatea Sorocii

Soarele se uita somnoros în Nistru. Cetatea Sorocii era la locul ei. Sorin urmărea înserarea cu sora sa, Steluța.

— Uite, Sorine! Un cocostârc!

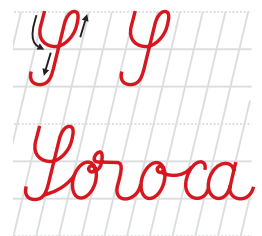
— E ca un scut al cetății, surioară!

Soarele măreț s-a culcat. Nistrul susura lin.

1. Soarele se uita somnoros în Răut.
 Nistru.

2. ● tare ca ● înalt ca
● iute ca ● muncitor ca

Ș Ș

ș-a-se
șo-ri-cei

caș
ca-șul

ști-e
șu-ie-ră

ș	o	a	r	e	c	e
o	s	c	o	c	o	ș
i	m	a	ș	i	n	a
m	o	ș	i	r	a	s
u	ș	a	e	e	c	e
m	o	r	i	ș	c	ă
n	r	t	m	e	s	n

Șoricică cel isteț

Șoricioaica a șuierat scurt. Cei șase șoricei s-au uitat șocați la ea.

— Care e inamicul numărul unu al neamului șoricesc?

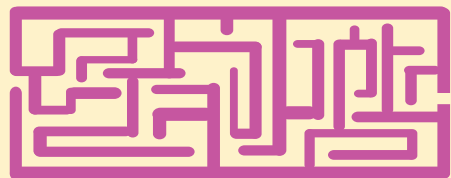

— Motanul, șușotiră șoriceii.

— Lenea, rosti Șoricică.

— Câte știe micuțul meu! Cașul acesta e al tău, Șoricică!

1. Șoricică era ☐ isteț. ☐ leneș. | ☐ ☐ a șuierat scurt.

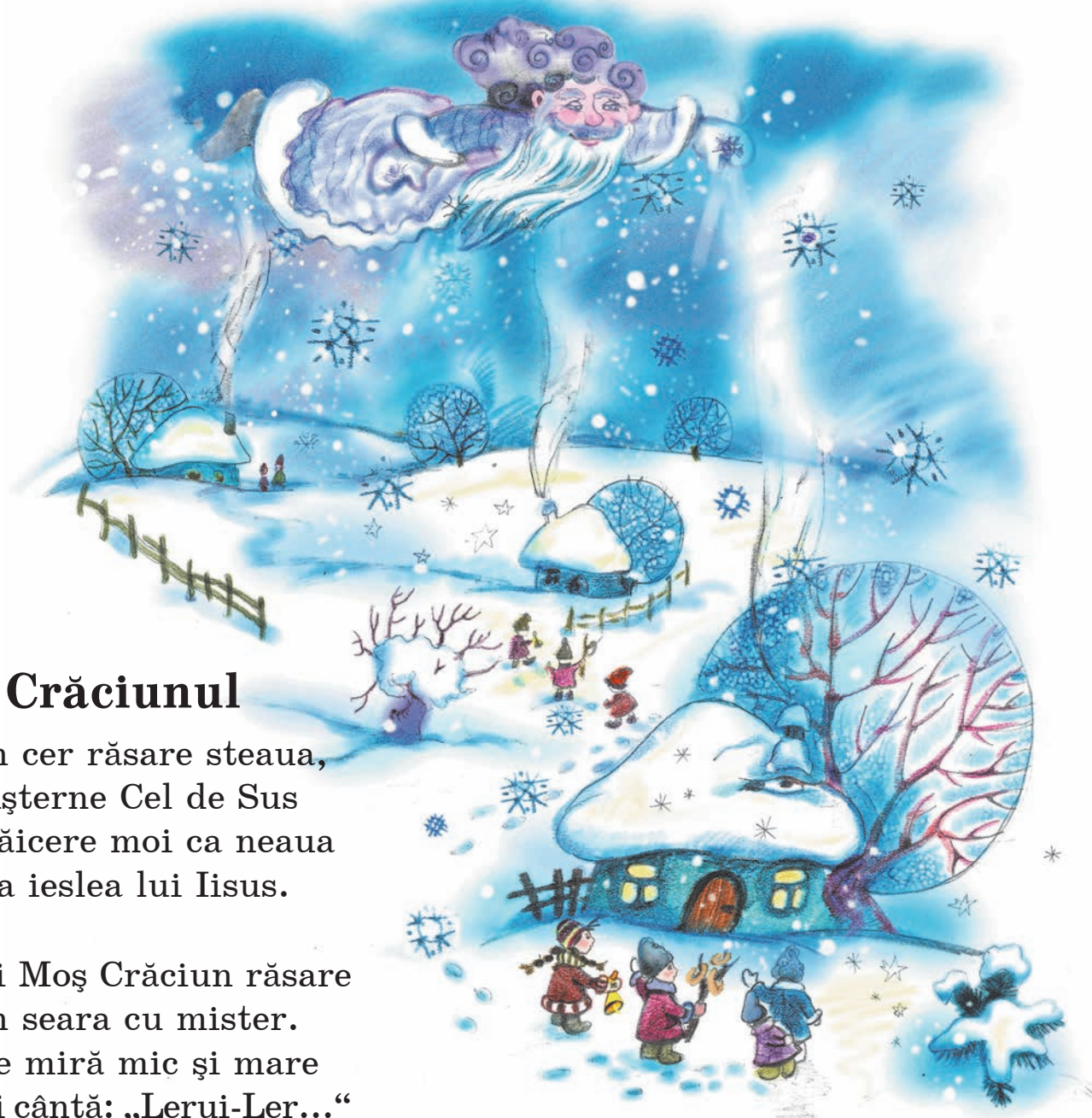
2.

Crăciunul

În cer răsare steaua,
Așterne Cel de Sus
Lăicere moi ca neaua
La ieslea lui Iisus.

Și Moș Crăciun răsare
În seara cu mister.
Se miră mic și mare
Și cântă: „Lerui-Ler...”

Steaua sus răsare
Ca o taină mare...

1. Ieri era un **cer** cu nori .

Îi **cer** lui Moș Crăciun o și un .

2.
..... sanie .....

d

din-te
den-tist
co-dru
co-dri
dul-ciuri
cru-di-tăți

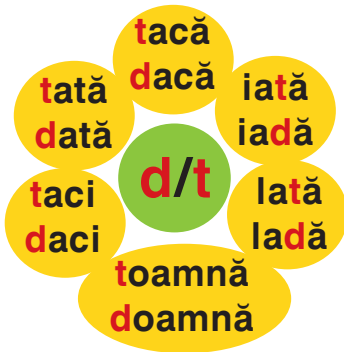

La dentist

Martinel are dinții cariiați. Luni mama l-a adus la clinica din codru. Ursulețul tremura la ușa dentistului.

Moș Martin îi trată dinții și îl îndrumă:

- Să nu mănânci multe dulciuri, Martinel!
- Am înțeles, domnule doctor.
- Și nu uita să consumi cât mai multe crudități!

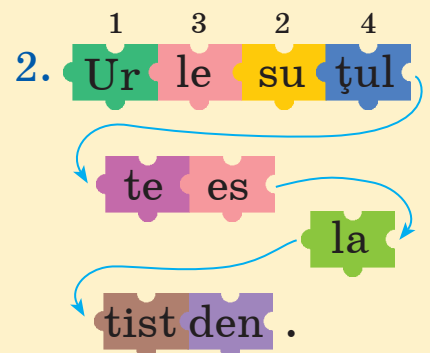
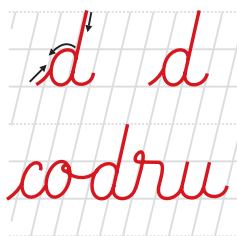

1. Unde are loc acțiunea?

- în codru   în luncă

Când are loc acțiunea?

- duminică   luni

doi-nă
dul-ce

du-mi-nici
du-ioa-se

Doi-ni-ța
Do-ru-țu

Un colț de rai

Duminică, Doruțu și Doinița admirau natura.

-Ce minunat e acest colțișor de rai, Doruțu!

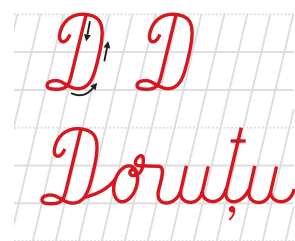
Aș desena mereu lamurile țării mele!

-Iar eu aș cânta doinele noastre. Ele sunt dulci și duiosase ca niște duminici.

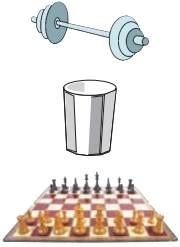
1. Da- Do- Di- Doi- Dă-

-nuț -ru -nu -na -rin -ruț

2. Cine admira natura? Doruțu
 Daniela
 Doinița

h

har-nic
ho-tă-rât

Mi-hu
Mi-hai

Mihăiță

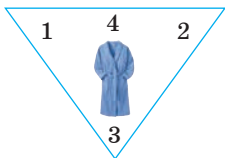
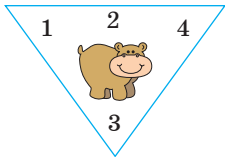
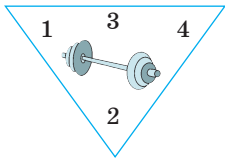
Când era mic, lumea îl numea: Mihu, Mihăieș,
Mihălaș sau Mihăiță.

— Mihu e leit tata! surâdea sora.

— Mihăiță e mic, dar harnic! îl lăuda mama.

— Mihălaș al meu o să iasă om mare! rostea
hotărât tata.

Încetul cu încetul, Mihu a crescut mare,
harnic și cuminte. Acum toți îl numesc Mihai.
Doar mama îl mai alintă Mihăiță.

h h
harnic

— Mihu — locuiește — în — orașul — Orhei —

— — — Orhei — — —

— — — în — — — — —

Ho-ri-a
Ha-ri-ton
ho-tă-rî
în-hă-ța
ha-mac
ho-țo-man

Norul hoțoman

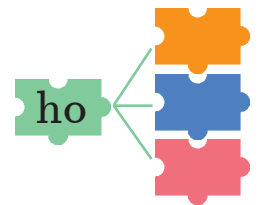
Era o duminică însorită. Horia se dădea huța în hamac. Hariton citea o carte.

Deodată, cerul s-a întunecat. Un nor hoțoman a înhățat soarele și l-a ascuns.

Horia și Hariton au hotărât să cânte:

„Ieși, soare, ieși,   Luci, soare, luci,
Că îți dau cireși,   Că îți dau și nuci“.

Norul dădu drumul soarelui și o luă la sănătoasa.

Să cântăm
împreună,
copii!

1. — harnici — din — Oamenii — Horești — sunt —
□   □   □   □   □

2. hamac — mac | halat — ...
hotel — ... | hotare — ...
haiduc — ... | hain — ...

H H
Horia

p

pâr-ti-e
pri-e-ten

poar-tă
lo-pa-tă

Lu-pu
Ci-pri-an

Un prieten credincios

Cerul cernea din înălțimi mii de steluțe.
Tata croia o pârție spre poartă.

Ciprian luă iute o lopătică. Începu și el să
arunce neaua în părți.

— Intră în casă, puiule! Ai să răcești!

— Nu pot, tăticule. Această pârție e pentru
Lupu. El e un prieten credincios.

Câinele dădea din coadă mulțumit.

p p
pârție

1. Unde are loc acțiunea?

în casă   în curte   în stradă

Când are loc acțiunea?

toamna   iarna

2. — prieteni — are — Cine — sărac. — e — nu —

Pă-ca-lă
Pă-că-li-na

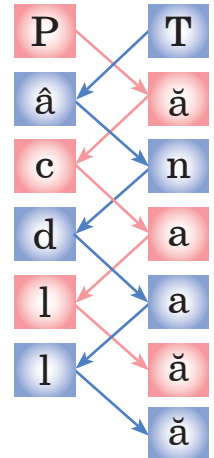
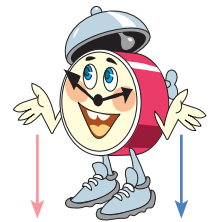
Pă-că-li-ța
Pă-că-lici

pă-că-leri
Pă-că-lești

Neamul lui Păcală

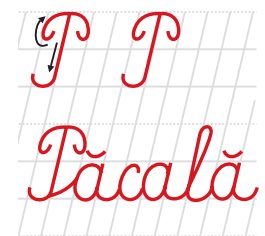
Știți cine era Păcală?
Un amic de-al lui Tândală.
Știți că și soția sa
Păcălina se numea?
Iar scumpa lor copiliță
Era mica Păcălița,
Și năstrușnicul lor pici

Era micul Păcălici.
Isteții lor consăteni
Erau numiți păcăleni.
Căci acești oameni „onești”
S-au născut în Păcălești.
Păcală, cât a trăit,
Multă lume-a păcălit!

1. amic	puști	3. amic	prost
pici	rudă	mică	moarte
onest	prieten	naștere	dușman
neam	cinstit	isteț	mare

2. — este — Păcălești — Satul — pitoresc. —
- 1

b

o-bi-cei
stră-bun
um-blă
îm-part
Sa-bi-na

Colindătorii

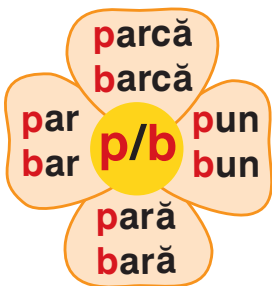
Neaua s-a lăsat peste sat.

— Au sosit colindătorii! se bucură Sabina.

— Să-i ascultăm, spune tata.

„Noi umblăm din casă-n casă   Noi umblăm și colindăm,
La acei care ne lasă,   Pe Iisus îl laudăm.“

— Sunteți de laudă, băieți! Să păstrați obiceiul străbun! Treceți și la anul pe la noi!

b, b
bumic

1.

sâmbure

umbrelă

combină

timbru

2.

Sabina ascultă cu bucurie

urătorii.

colindătorii.

cântăreții.

bu-ni-ca
 bu-ni-cul
 bom-boa-nă
 bu-cu-ri-e
 Bu-cur
 Bu-cu-rel

Bucurel

Când îl ceartă bunicul, Bucur se duce la bunica. O ia cu binișorul:

— Bunicuțo, mă doare un dinte. De bomboane trece mai repede...

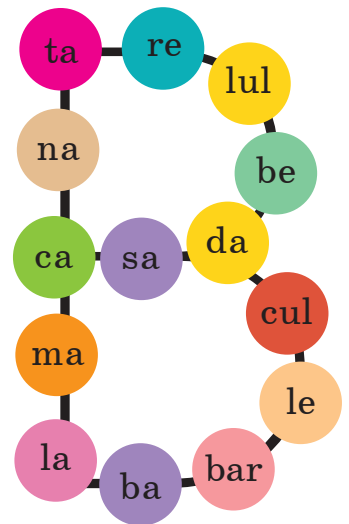
Bunica îl sărută și îi propune:

— Hai mai bine să împodobim Pomul de Crăciun, Bucurel!

Peste puțin timp, un moș cu plete albe bătu la ușă.

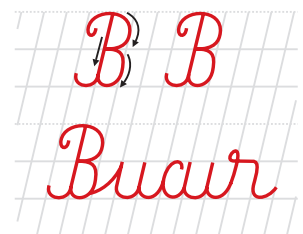
Continuă oral povestirea.

1. .... bombonică

2. .

3. Bucură-te cum s-a bucurat Bucuroaia de bucuria lui Bucurel de la București.

vâ-nat
vâ-nă-tor
ve-ve-ri-ță
ve-se-lă
po-va-ră
dum-bra-vă

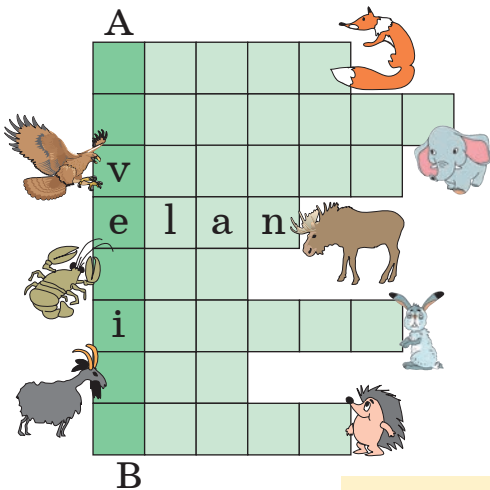
Micul vânător

O veveriță veselă sărea iute din ram în ram. Avea blănița de culoarea morcovului.

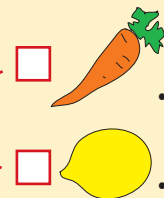
Deodată, un vreasc trosni sub o povară. Era Săndel, un vânător de o palmă.

— Hei, veverițo! se răsti el. Sunt un vânător iscusit. Am o „pușcă de luat vederi“.

— Lasă vânatul, Săndel. Dumbrava e ocrotită de stat. Te invit să ronțăm alune împreună!

1. Blănița veveriței era ca

2. Mica veveriță este **veselă** și sprintenă.

Mama lui Sandu a cumpărat **veselă** nouă.

Eminescu la Viena

Mihai Eminescu este poetul nostru național. El s-a născut la Botoșani, dar a copilărit la Ipotești.

În tinerețe a învățat la Viena. Acolo s-a împrietenit cu scriitorul Ioan Slavici și cu poeta Veronica Micle. În timpul liber, ei plecau la teatru, la bibliotecă, la plimbare.

Deseori, prietenii îl îndemnau să recite versuri. Eminescu rostea cu duioșie: „Unde ești, copilărie?...“

Vi-e-na
E-mi-nes-cu

Ioan Slavici

Veronica Micle

1. La Viena, poetul cunoscuse pe Veronica Micle.
 Ioan Slavici.
 Ion Creangă.
2. Unde a studiat Mihai Eminescu în tinerețe?
 la Ipotești; la Botoșani; la Viena.

EVALUARE

1. Citește textul.

La săniuș

La săniuș e veselie mare. Săniuțele pornesc la vale.

— Cine e primul? întrebă Paula.

— Dorin, îi răspunde prietena.

— Este de neîntrecut! spune Vlăduț.

Copiii sunt bucuroși.

2.

ultimul

mare

veselie

vale

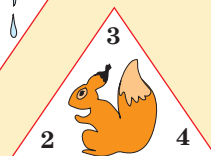
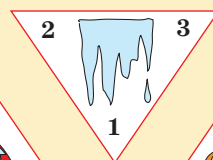
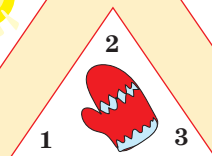
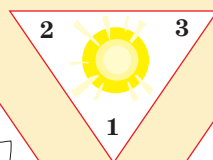
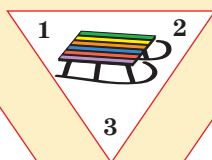
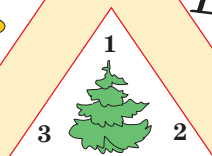
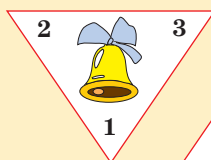
tristețe

deal

primul

mic

3.

4.

Copiii sunt la patinoar.
 săniuș.

Prima este sania lui Dorin.
 Paulei.

5.

de — pământul. — plapumă — acoperă — nea — O —

6.

— Câți ani ai, brăduțule

7.

8. Alcătuieste oral un text.

Povestea găștelor

gân-sac
gâș-te

gâ-gâ-ia
gâ-gâ-ie

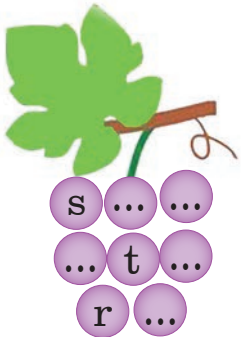
gra-bă
gră-bit

Un gânsac avea niște papuci roșii. Odată, trecând peste un pod, îi scăpă în gărlă.

— Vai! Am rămas desculț! se tânguia sărmanul gânsac.

Tot neamul găștelor s-a grăbit să caute papucii, dar nu i-a găsit.

Și acum, dacă treci pe lângă un cârd de găște, ele gâgâie supărate.

1. stol	oi
cireadă	cocori
turmă	lupi
cârd	albine
haită	vaci
roi	gâște

- 2.
-

3. Lângă un gard, gânsacul și gășca gâgâie îngândurați: „Ga-ga-ga! Ga-ga-ga!”

g g
gânsac

G

Gru-ia
Gre-ta
Gri-go-raș
glas
gla-suri

Gruia cel voinic

Glasurile copiilor au amuțit. Spectacolul a început. Greta și Grigoraș au uitat de toate. Ei urmăresc lupta dintre Gruia și dragon.

Deodată, voinicul a lovit cu putere și a răpus monstrul.

— Gata, e învins! se bucură Grigoraș.

— Gruia e mai puternic! spune Greta mulțumită.

Spectatorii aplaudă stând în picioare.

hotărât

puternic

bucuros

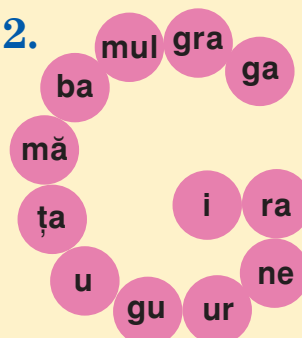
voinic

1. Momentele textului:

- Lupta cu dragonul
- Bucuria spectatorilor
- 1 Începutul spectacolului

2.

Grigoraș

ge

re-ge
 le-gen-dă
 nin-ge
 strân-ge
 mer-gea
 plân-gea

Legenda bradului

Plângea un brăduț în inima codrului. Tocmai mergea pe acolo Creatorul Lumii.

— Ce suspini, brăduțule?

— Doamne, până mai ieri creșteam și eu printre pomi. Dar ei râdeau de conurile mele. Mi se strângea inima de durere. M-am retras în acest desiș.

— Nu mai plânge, brăduțule! Așteaptă să dea gerurile.

A sosit iarna. Toți copacii erau goi. Numai bradul rămase în haina sa verde ca o mantie de rege.

brad ~ gutui
 codru ~ ...

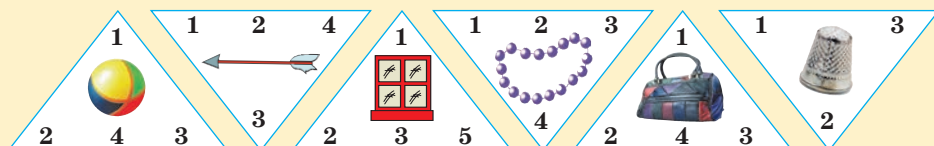
alun ~ ...
 alună ~ con

ge ge
 legendă

1.

Plângea un brăduț în inima codrului.
 plângea
 plângea

2.

Ge

Ge-ta
Geor-gel
ge-me
ge-ne
geam
gea-muri

Moș Ger

E o iarnă cumplită. Copacii gem speriați de mânia crivățului.

Georgel întreabă:

- Mergem la săniuș, Geta?
- Să se mai potolească Moș Ger.
- Cine este acest moș?
- E un bătrân cu barbă deasă, gene albe și plete ninse. Iarna, el coboară ca o săgeată din munții cărunți. Agață de streșini țurțuri de sticlă. Pune poduri de cleștar peste râuri. Nu e meșter mai iscusit ca Moș Ger!

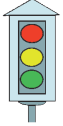
1.	iarnă	cumplită		munți	.....
	barbă	.....		gene	.....
	plete	.....		meșter	.....

2.

gem. — copt — a — Geta — cu — cornuri —

1

foc
fla-că-ră

ful-gu-ieș-te
sfă-tu-ieș-te

Uf
Ciuf

foc

_oc

_oc

_oc

Uf și Ciuf

Afară viscolește. Uf și Ciuf, doi pitici drăgălași, ocrotesc focul din vatră.

— Ce mai fulguiește! face Uf.

— Mai răscolește focul, să nu adoarmă! îl sfătuieste Ciuf.

— Uite ce scânteii mari! se miră Uf.

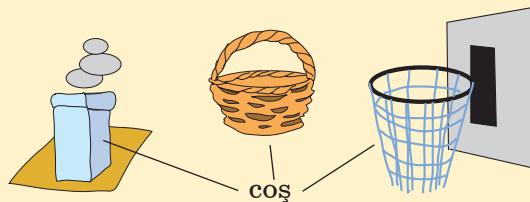
— Să le rugăm să sperie viscolul!

Un roi de scânteii iese prin coș.

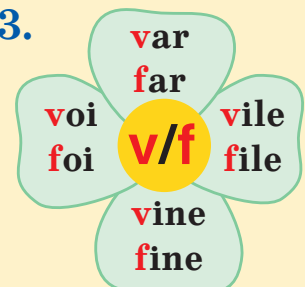
Viscolul s-a potolit. În vatră focul mai arde.

1. În vatră, focul **adoarme**.
Ștefănel **adoarme** fericit.

2.

3.

fri-că
fia-re

su-fe-ră
în-frun-tă

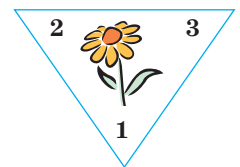
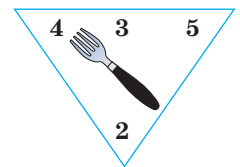
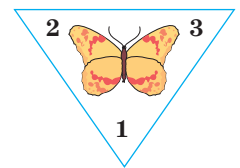
Făt-Frumos
Vifor-Rău

Făt-Frumos

Făt-Frumos are puteri miraculoase. El stăpânește focul. Potolește fiarele și îi fericește pe cei care suferă. Fără frică iese în fața dușmanului. Ca un fulger, înfruntă Viforul-Rău.

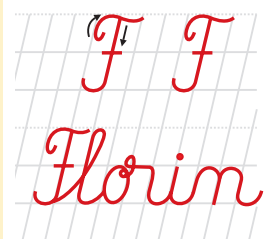
Când obosește, îi sunt de folos prietenii: soarele și luna, apa vie, fântâna poveștilor, calul înaripat, firul de iarbă, fluierul fermecat.

Faptele lui sunt frumoase. Frumos îi este și sufletul.

1. — Făt-Frumos. — al — e — Fluierul — lui —
   1

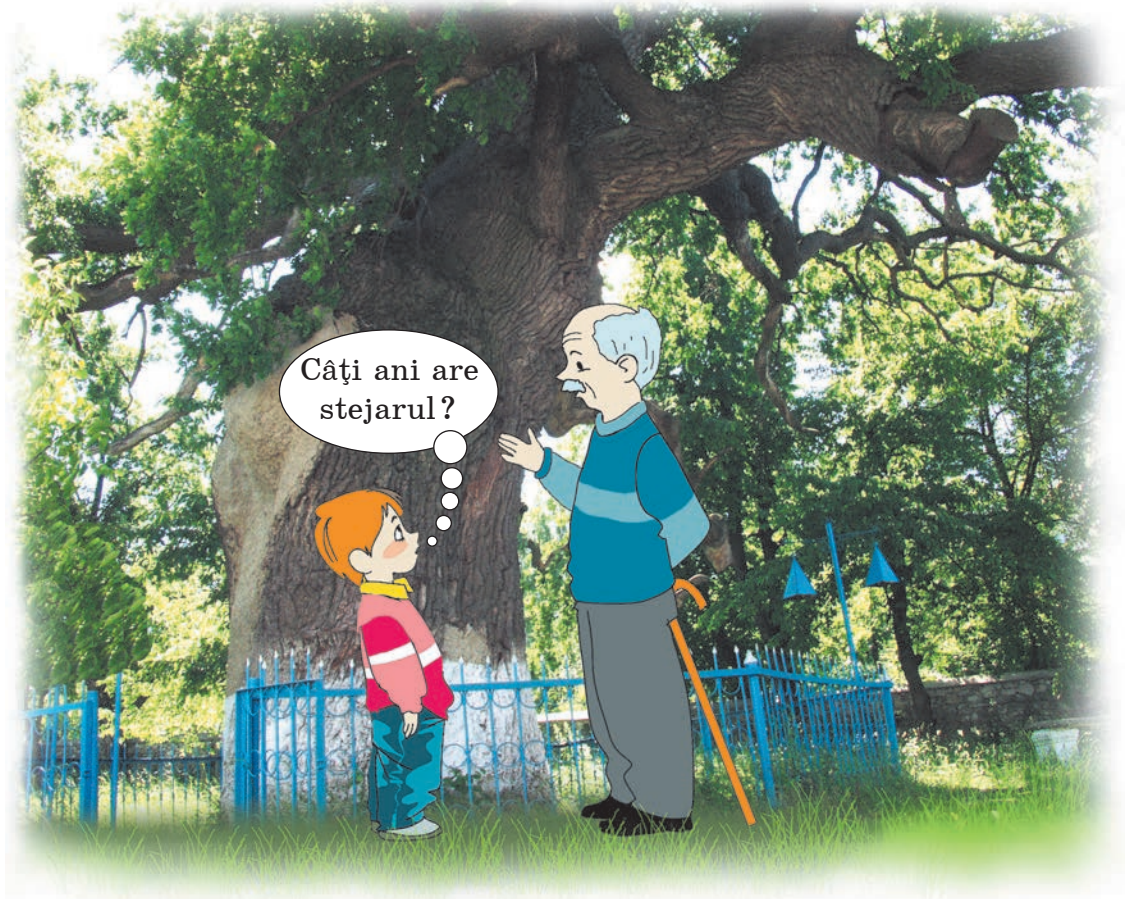
2. dușman — moartă | iese urâte
 vie — prieten | bun intră
 iubire — ură | frumoase rău

de-jun
ste-jar

Bu-jor
Bu-jo-rel

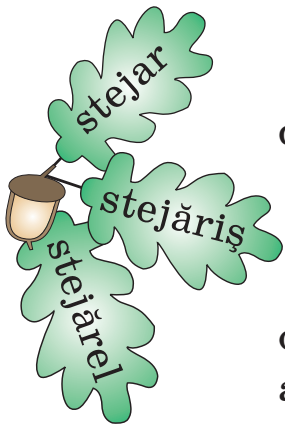
Stejarul lui Ștefan-Vodă

Bujorel e la bunici, în satul Cobâlnea. După micul dejun, a plecat cu bunicul la vie.

În apropierea satului, băiatul vede un stejar secular.

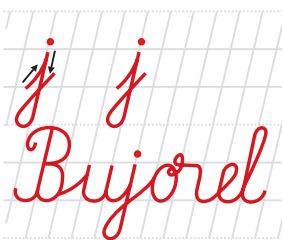
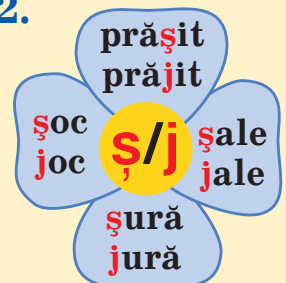
— Bunicule, acesta e stejarul lui Ștefan-Vodă?

— Da, Bujorel. Cu vreo cinci sute de ani în urmă, oastea Moldovei s-a luptat aprig cu tătarii. La umbra acestui stejar se odihneau oștenii domnitorului.

- stejar — stejari
bujor — ...
băiat — ...
umbră — ...
oștean — ...

2.

J

Je-ni-că
Ja-ne-ta
joa-că
ju-că-ri-e
bu-jori
o-braji

La joacă

Jenică a îmbrăcat cojocelul și a ieșit la joacă. Jujucă s-a luat din urma lui.

Copiii se jucau cu bulgări de nea. Obrajii lor erau rumeni ca bujorii.

— Hai să facem un omuleț! a propus Jenică. În scurtă vreme, omulețul era gata.

— Vai! El tremură de frig! a strigat Janeta. Îi aduc imediat mănuși, căciulă și fular.

joc

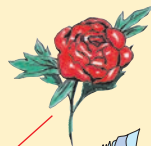

jucărie

jucător

1. ● ușor ca

● rumen ca

● jucăuș ca

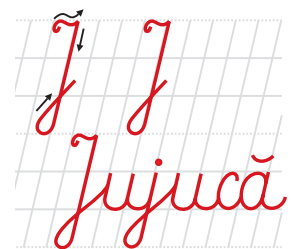
● deasă ca

2. — cățel — un — e — Jujucă — jucăuș. —

gi

re-gi-nă
pa-gi-nă

gin-ga-șă
ar-gin-tii

Vir-gi-ni-a
Regina Fulgilor

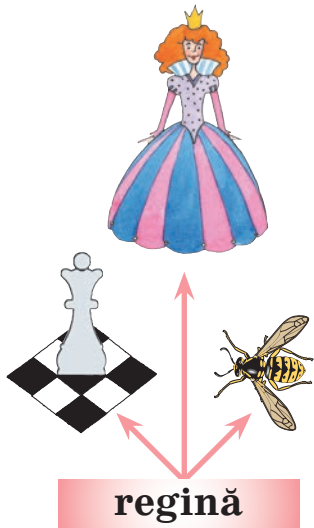

Visul Virginiei

După ce a ascultat povestea de seară, Virginia a adormit. În vis, dintre paginile cărții cu basme, a apărut Regina Fulgilor. Ea era gingașă. A avea gene lungi. Purta straie argintii.

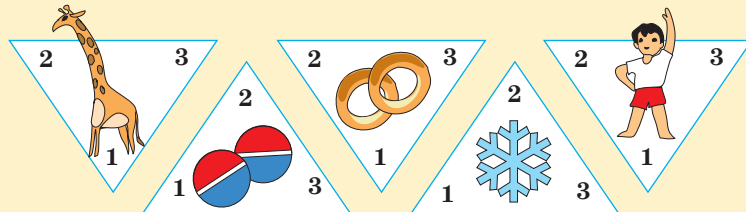
— Ai niște bijuterii atât de frumoase! se minună fetița.

Regina i-a dăruit Virginiei un colier sclipitor. Apoi a dispărut în negura nopții.

gi gi
pagină

1.

2.

gene
straie

lungi
.....

colier
bijuterii

.....
.....

Gi

Gi-cu
Gi-na

min-ge
mingi

plân-ge
plângi

Fapta lui Gicu

O fetiță cu părul șaten plângea pe malul unui lac. S-a apropiat Gicu.

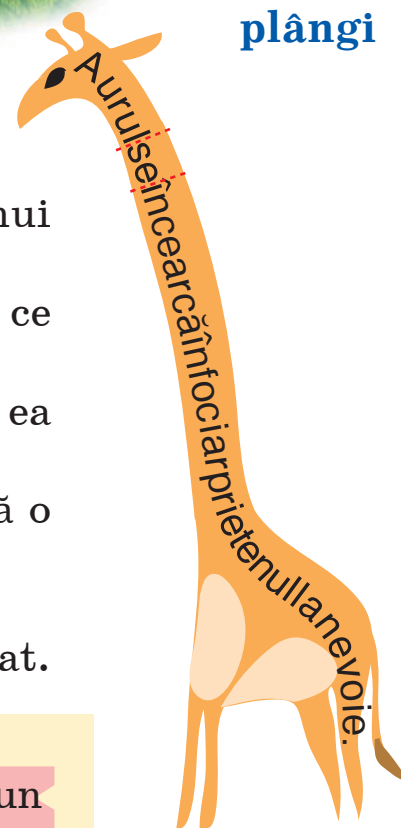
— Ce s-a întâmplat, Gina? a întrebat el. De ce plângi?

— Am scăpat mingea în apă, i-a răspuns ea printre lacrimi.

— Nu plânge! Te ajut eu! a încercat Gicu să o liniștească.

În câteva clipe, băiatul a scos mingea.

— Ți mulțumesc, Gicu. Ești un prieten adevărat.

1. este a Ginei.
 a lui Gicu.

2. **Părul** Ginei este șaten.
Părul din livadă a înflorit.

3. ar giun
 ma gii
 co gint
 gin legi

Gi Gi
Gicu

Z

bar-ză
ber-ze

zi-se
spu-se

zgo-mo-tos
gă-lă-gi-os

Berzelor, de unde vine primăvara?

Berzele

Cezara ieși în curte.

— Bunicule, au sosit berzele! zise ea bucuroasă.

— Aceste păsări, Cezara, sunt fidele locului unde își fac cuibul.

Berzele păseau agale pe picioarele lungi. Ele clămpăneau zgomotos din cioc. Așa îi salutau pe stăpânii casei.

După ce au refăcut cuibul, berzele s-au ridicat în zbor. Ele pluteau lin pe cerul limpede.

1. Berzele plutesc lin pe cerul **limpede**.

Apa de izvor este **limpede** și rece.

2. $\frac{\text{bucurie}}{\text{bucuros}} \sim \frac{\dots}{\text{zgomotos}}$

3.

4. Barza văzu varza,
Varza nu văzu barza.

Za-ha-ri-a
Zam-fir
Zâ-nel
zmeu
văz-duh
năz-dră-van
zbur-dal-nic

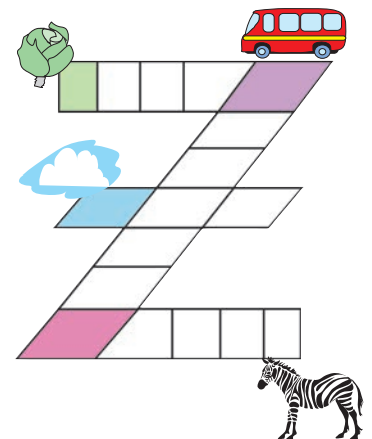
Zmeul năzdrăvan

Zaharia a făcut un zmeu din hârtie colorată. I-a pus și coadă din panglici verzi. Arăta grozav. Apoi i-a invitat pe Zânel și Zamfir ca să înalțe zmeul împreună.

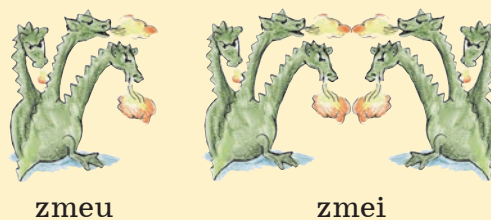
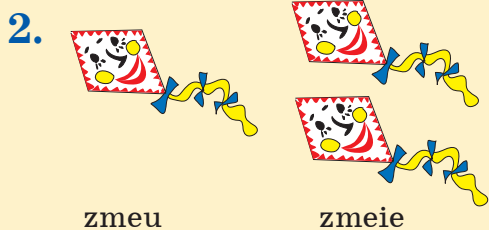
— Locul cel mai potrivit e imașul de lângă sat, zise Zânel.

— Ai dreptate, căzu de acord Zamfir.

Vântul zburdalnic smulse jucăria din mâinile lui Zaharia. Zmeul năzdrăvan plana ușor în văzduh.

1. Răzvan a cumpărat un **zmeu** colorat.
Făt-Frumos a răpus un **zmeu** fioros.

che

pe-re-che
or-ches-tră
bu-chet
bu-che-țel

Orchestra din pădure

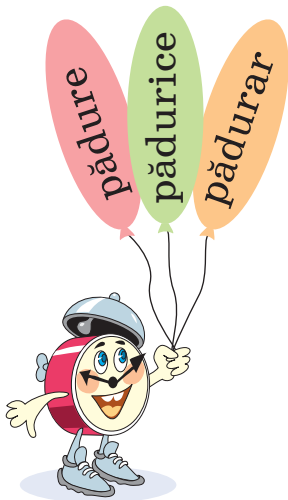
E dimineață. Liniștea codrului a fost întreruptă de un pițigoi:

— Am o veste bună! Azi, orchestra din pădure ne prezintă un concert. Vă chem pe mic și mare la serbare!

Orchestra a fost întâmpinată cu aplauze. Graurul îi zicea din cimpoi. Mierla cânta la vioară în pereche cu greierașul. Ciocârlia interpreta o dulce melodie.

— Știu cui să dăruiesc buchetul de flori! a spus ariciul.

Dar voi știți, copii?

che che
pereche

1. Mierla cânta în pereche cu

2. Ciocârlia interpreta o **dulce** melodie.

Costache îi dă Anei un măr **dulce**.

Che

che-ie
che-i-ță
che-mat
pe-re-che

Cheița fermecată

Era odată o fată de împărat frumoasă fără de pereche. Ea a găsit un sipețel de aur. Ursitoarele au spus că acel care îl va descuia, o va lua de mireasă.

Într-o seară, la poarta palatului a bătut un străin.

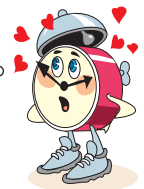
— Cheița ce o am e fermecată! a spus el.

— Chemați străinul imediat! a poruncit împăratul.

Voinicul a descuiat sipețelul. În el se afla un inel cu pietre scumpe.

Tânărul a pus inelul pe degetul prințesei. Fata a zâmbit fericită.

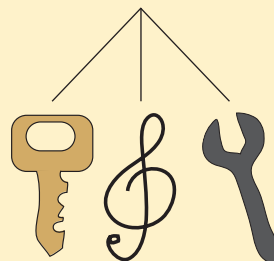
Cine
a găsit cheia
de la inima
prințesei?

1. Momentele textului:

- Sosirea străinului la palat
- 1 Găsirea sipețelului
- Bucuria prințesei
- Descoperirea inelului

2. cheie

chi

chip
Voi-chi-ța

vechi
chi-peși

Orheiul Vechi

Cândva, Orheiul Vechi a fost o cetate de neînvinc. Domnitorul avea acolo oșteni chipeși și voinici.

Odată au năvălit dușmanii. Conducătorul cetății le vorbi oștenilor:

— Voinicii mei, aici vom sta ca șoimii! Nici moartea nu ne va clinti din loc!

Voichița, fata conducătorului, era frumoasă la chip și la suflet. Ziua ea lupta în rând cu toți voinicii. Noaptea se strecura în bisericuță. Se ruga pentru viața oștenilor și victoria neamului.

1. Momentele textului:

- Năvălirea dușmanilor
- Ruga pentru victoria neamului
- 1 Cetatea de neînvinc

Chi

Chi-ri-ac
chi-ta-ră

chi-ță-ie
Chiț-Chiț

Pățania lui Chiț-Chiț

E noapte. Chiriac doarme liniștit.

Chiț-Chiț intră în cameră. Chițăie de foame. Ce să mănânce? Cât ai clipi din ochi, se cațără pe masă. Lângă chitara lui Chiriac vede un creion. Chiț-Chiț se repede la el. Creionul îi zice cu glas prietenos:

— Șoricelule, știu că vrei să mă mănânci. Te rog doar să mai aștepți o clipă. Vreau să vezi și tu ultimul meu desen.

— Bine! Dar desenează mai repede! Sunt tare flămând!

- Continuă povestirea oral.

1. „cât ai clipi din ochi“ = foarte repede

2. liniștit — agitat   ultimul — ...
prietenos — ...   repede — ...

3. **chitare chinel antic hitatenore creație chipa**

Chi Chi
Chiț - Chiț

ghe

ba-ghe-tă
ba-ghe-te
ve-ghe
ve-ghea-ză

An-ghel
An-ghe-li-na

O zi de odihnă

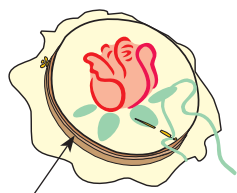
Soarele strălucitor veghează ca ziua să fie frumoasă.

Sub bagheta nevăzută a unui dirijor iscusit, cântă păsările.

Gelu, Anghel și Eugen se joacă în curte.

Obosit de atâta zbenguială, Motănache s-a culcat.

Și bunica, și ghemul ei, și ghergheful Anghelinei — toate se odihnesc duminica.

gher-ghef

ghe-me

ghe ghe
Anghel

1.

pisică	privighetoare
mamifer	...

soare	ghem
raze	...

2.

soare	frumoasă
baghetă	strălucitor
dirijor	nevăzută
zi	iscusit

Ghe

Ghe-ra-sim
Ghe-or-ghe
ghem
ghe-mo-toc
ve-ghea
su-pra-ve-ghea

Ghemotocul

Gheorghe și Gherasim se întorceau din crâng.

Deodată, ei au zărit un ghemotoc de blăniță albă.

— Un iepuraș! zise Gheorghe. Are o lăbuță rănită!

— Să luăm iepurașul cu noi! Îl vom supraveghea până se va face bine.

Acasă, băieții au făcut pentru el un culcuș călduț. Îl hrăneau cu morcovi, varză și frunze de salată.

Iepurașul a fost numit _____.

1. crâng	cocoloș	deodată	observat
rănită	pădurice	culcuș	adăpost
ghemotoc	vătămată	zărit	brusc

2.

— locuiește — satul — Gelu — în — Ghetlova. —

1

Ghe Ghe
Gheorghe

ghi Ghi

ghi-o-cel
poj-ghi-ță
ghi-duși
ghim-poși

Ghiocelul

Un ghiocel firav străpunse pojghița de zăpadă. Suna din clopoțelul său gingaș de răsunau văile:

— Fraților, a sosit primăvara!

Ghimpișor și Ghimpici sunt doi arici ghiduși. Ei au ieșit somnoroși din culcușul lor.

— Nu te grăbi, ghiocelule! au strigat aricii. Ar putea să te înghită Moș Crivăț!

— Nu vă temeți, ghimpoșilor! Soarele darnic a rugat să vestesc sosirea primăverii.

Întreaga natură s-a trezit la viață.

ghi Ghi
ghiocel

1. Momentele textului:	2. ghiocel firav
■ Sfatul aricilor	clopoțel .....
■ 1 Apariția ghiocelului	arici .....
■ Învierea naturii	soare .....

X

ta-xi-me-tru
ta-xi-me-trist

Ma-xim
A-le-xan-dru

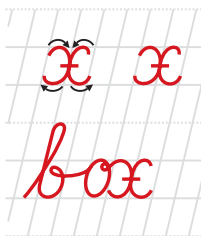
cla-xon
cla-xo-nă

xa na
Ro

...

xi tru
me ta

...

Graba strică treaba

Alexandru se grăbea la un meci de box.

— Mamă, plec! Mă așteaptă Maxim, spuse Alexandru.

Cei doi prieteni au încercat să traverseze strada într-un loc interzis. Un taximetru se apropia în plină viteză. Taximetristul claxonă și frână brusc:

— Copii, strada se traversează la semafor sau pe zebra! îi muștră el.

Alexandru și Maxim au roșit. De ce oare?

1. La Grădina Zoologică am văzut o **zebră**.

Copiii au traversat strada pe **zebră**.

2. Ochiul galben când se-arată,

Stă atentă lumea .

Verdele când strălucește,

Toată lumea se .

Deschide ochi roșu de foc,

Toată lumea stă pe .

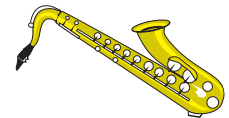

Xe-ni-a
Xe-no-fon
xi-lo-fon
sa-xo-fon
e-xi-gent
ex-ce-lent

Extraordinar!

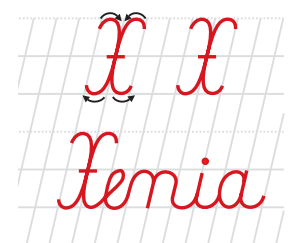
Xenia și Xenofon   Rex, cățelul cel dresat,
 Cântă azi la unison: Când se pune pe lătrat,
 Xenia — la xilofon,   Sare speriat Anton,
 Xenofon — la saxofon.   Brusc apasă pe claxon!

Polițistul exigent
 Are fluier excelent.
 Muzicanți ca ei — mai rar;
 Cântă extraordinar!

1. Șoferul **sare** speriat și claxonează.
 Alexandra pune **sare** în zeamă.

2.	un	niște	toate
	xilofon	.....	xilofonele
	saxofon	saxofoane	.....
	claxon	.....	claxoanele

EVALUARE

1. Citește textul.

O întâmplare în codru

E dimineață. În codru e liniște. Părinții au plecat după mâncare. Puii sunt singuri în cuib. Ghidușul Cip întreabă speriat de Cirip:

— Cine se aude dintre fragi?

— Aoleu! E Ciripica, surioara noastră!

Alarmați, puii își cheamă părinții.

Codrul se umple de ciripitul păsărilor.

2. Alege varianta potrivită.

Când are loc acțiunea?

seara

iarna

dimineața

primăvara

Unde are loc acțiunea?

la munte

în codru

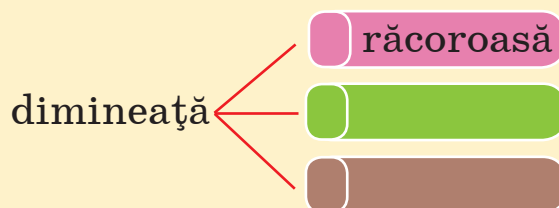
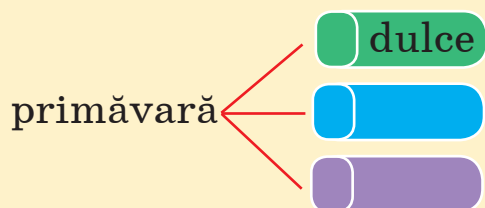
la mare

în câmpie

3. Desparte în silabe cuvintele:

liniște, ciripit, codru, cuib, surioară, umple

4. Găsește însușiri potrivite.

5. Găsește cuvintele cu înțeles opus:

liniște —

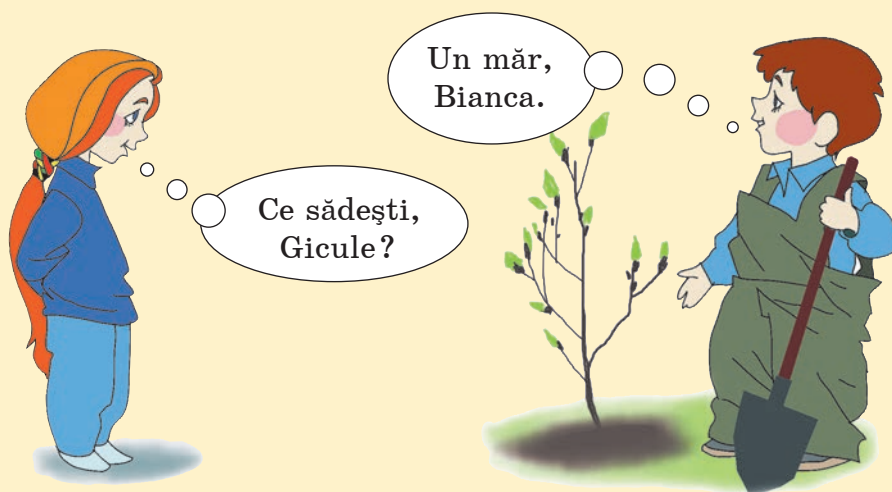
întreabă —

dimineață —

alarmați —

(răspunde, gălăgie, calmi, seară)

6.

7. Alcătuieste oral un text.

ki-lo-me-tru
ki-lo-me-tri

Ni-ki-ta
ko-a-la

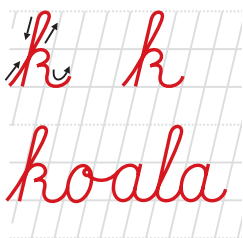
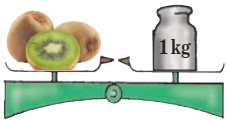
Micuțul koala

Elevii privesc planșa de la tablă.

— Vai, ce ursuleț drăguț! se miră Nikita.

— Acesta nu e urs! îl contrazice Doina.

— Copii, acesta e un mamifer cu pungă, le explică doamna învățătoare. El se numește koala. Patria sa, Australia, se află la mii de kilometri. Arborele pe care se cațără el se numește eucalipt. Frunzele lui sunt hrana preferată a micuțului koala.

1. drăguț

a explica

arbore

a privi

se miră

copac

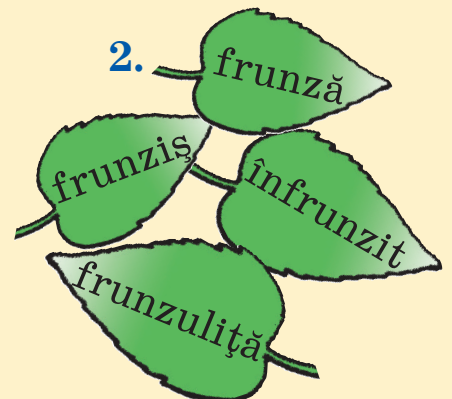
a se uita

se uimește

simpatic

a lămuri

2.

**Ki-ev
Ka-ri-na**

**To-ki-o
A-ki-ro**

Prietenie

În vacanță, Liceul „Mihail Kogălniceanu“ a găzduit elevi din mai multe țări. Copiii s-au împrietenit. Dragoș i-a fotografiat cu aparatul său „Kodak“.

Într-o zi a adus la școală fotografiile făcute. Copiii își aminteau cu drag de noii prieteni.

— Aceasta e Katia din orașul Kiev, zise Mirela. Băiatul în cămașă kaki e Akiro din Tokio.

— Cei doi sunt nemții Karl și Karina.

— Dragi elevi, spuse doamna învățătoare. Vara aceasta și noi vom pleca în Lituania, la un liceu din orașul Kaunas.

— Ura-a-a! Să vină cât mai repede vacanța mare!

1. Momentele textului:

- Vestea îmbucurătoare
- Recunoașterea prietenilor
- 1 Împrietenirea copiilor

2. Proverb:

Omul se
cunoaște
după
prieteni.

y Y
q Q
w W

Disneyland

Disneyland e un orașel minunat. Aici te poți distra alături de Mickey Mouse¹, Tom și Jerry², Yoggi Bear³, Woody⁴, Donald Duck⁵ și alte personaje din povești.

Albă-ca-Zăpada și cei șapte pitici te așteaptă în căsuța lor. Soldățeii de plumb te studiază curioși la lumina licuricilor.

Chip⁶, Dale⁷ și Roquet⁸ te invită la o plimbare cu trenulețul. Dacă dorești, poți naviga printre pirați pe un râu până la Insula Aventurilor.

Vino în lumea copilăriei de vis!

y Y q Q w W Roquet
În Disneyland e minunat!

¹ Mickey Mouse – /'miki maʊs/

² Jerry – /'dʒeri/

³ Yoggi Bear – /'jəʊgi beə/

⁴ Woody – /'wʊdi/

⁵ Donald Duck – /'dɒnəld dʌk/

⁶ Chip – /tʃɪp/

⁷ Dale – /deɪl/

⁸ Roquet – /'rəʊki/

Pomul înțelepciunii

Călătoria în lumea literelor fermecate a luat sfârșit. Copiii s-au așezat sub un pom. Privind în sus, au înmărmurit. Pe ramuri atârnau literele din Abecedar.

Deodată frunzele pomului se legănară. Păsările începură să cânte. Literele se luară de mâini și intrară în horă. Pomul înțelepciunii vorbi cu glas omenesc:

— Dragi copii, învățătura e o lumină ce face viața mai senină!

Alfabetul

Aa

arici

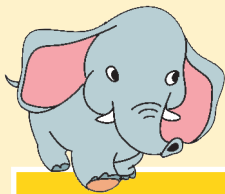
[a]

Ăă

[ă]

Ââ

[î din a]

Ee

elefant

[e]

Ff

fluture

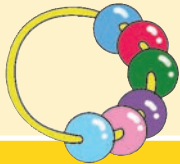
[fe]

Gg

geantă

[ge]

Jj

jucărie

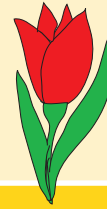
[je]

Kk

[ca/capa]

kiwi

Ll

lalea

[le]

Pp

[pe]

păun

Qq

[kü]

Rr

râs

[re]

Țț

[țe]

țambal

Uu

umbrelă

[u]

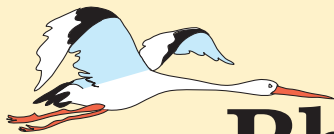

Vv

veveriță

[ve]

limbii române

Bb

barză

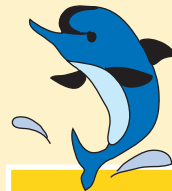
[be]

Cc

[ce]

ceas

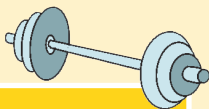

Dd

delfin

[de]

Hh

[haș]

haltere

Ii

inimă

[i]

Îî

[î]

înghețată

Mm

măr

[me]

Nn

[ne]

nufăr

Oo

[o]

ochelari

Ss

soare

[se]

Șș

[șe]

șoarece

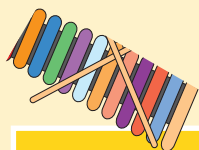
Tt

tigru

[te]

Ww

[dublu v]

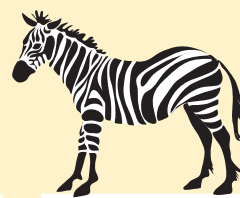
Xx

xilofon

[ics]

Yy

[igrec]

Zz

zebră

[ze]

Grupurile de litere

28 februarie, Chișinău

Dragă bunica,

În sfârșit, am învățat și eu alfabetul. Mă bucur nespus de mult. Acum privesc lumea cu alți ochi. Îmi pare mai apropiată, dar și mai plină de taine.

De azi îți voi scrie fără ajutorul celor maturi. Astfel, sper să îți alim singurătatea și bătrânețile.

Abia aștept vacanța mare ca să ne revedem!

Te iubesc și te sărut cu drag.

Al tău nepotel,
Lamdu.

Destinatar:

_____
_____
_____

Expeditor:

Limba noastră

de *Alexe Mateevici*

– *fragment* –

Limba noastră-i o comoară
În adâncuri înfundată,
Un şirag de piatră rară
Pe moşie revărsată.

Limba noastră-i foc ce arde
Într-un neam ce fără veste
S-a trezit din somn de moarte
Ca viteazul din poveste.

1

Vocabular:

moșie — aici: pământ strămoșesc, patrie;
 piatră rară — piatră prețioasă, scumpă;
 revărsat — împrăștiat, risipit, răspândit.

2

Unește cuvintele cu același înțeles:

limbă	avuție		neam	voinic
comoară	grai		viteaz	popor

3

Unește cuvintele cu înțeles opus:

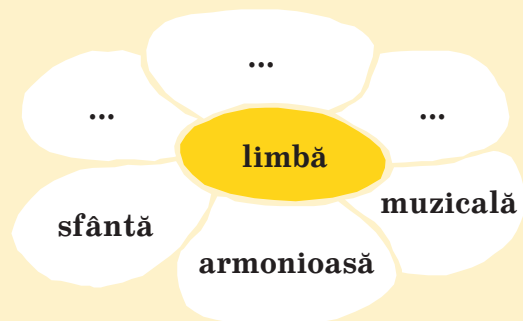
moarte	laș		rară	se stinge
viteaz	viață		arde	deasă

4

Reține sensurile diferite ale cuvântului limbă.

- **Limba** noastră e dulce ca mierea.
- **Limba** este organul de simț al gustului.
- **Limba** mare a ceasului se numește minutar.

5

Găsește și alte însușiri pentru cuvântul limbă:

6

Descoperă proverbul:

— mult — — Vorba — — aduce. — — dulce —

7

Rostește repede și corect:

Tot am zis și-am zis și-oi zice,
 Dar de zis eu n-am mai zis.
 Zică cel ce vrea să zică,
 Iar eu zic că n-am să zic.

Primăvara

după Spiridon Vangheli

Viscoalea ca în plină iarnă. Casele și-au tras căciuli albe pe ochi.
Vrăbiile făceau larmă sub streșină:

— Are baba Dochia obraz sau nu? Cât o să-și mai scuture
cojoacele peste sat?

— Mă duc eu să caut Primăvara! zise un porumbel. Poate
s-a rătăcit pe undeva.

Porumbelul a înghițit un grăunte și a pornit la drum. Înnopta
pe unde putea. Cum se lumina, zbura mai departe.

A patra zi a coborât lângă un râu.

— Tu ești, Primăvară? a întrebat porumbelul.

— Eu.

— Ce faci aici?

— Scot râul de sub gheață. Iarna l-a
ținut sub lacăt.

— Dar unde sunt păsările tale?

— Vin din urmă...

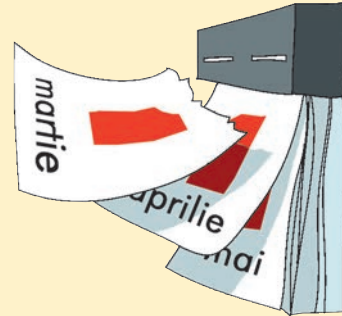

1 Răspunde la întrebări:

- De ce erau supărate vrăbiile?
- Cine a pornit în căutarea Primăverii?
- Unde a întâlnit porumbelul Primăvara?

2 Găsește cuvintele cu același înțeles:

zise	sosesc
larmă	spulberă
viscolește	gâlceavă
vin	spuse

3 Găsește explicația potrivită:

„în plină iarnă“

„scot râul de sub gheață“

„casele și-au tras
căciuli albe pe ochi“

casele s-au acoperit
cu zăpadă

în toiul iernii

primăvara dezgheață râul

4 Desparte în silabe cuvintele:

larmă	porumbel	primăvară
Dochia	grăunte	vrăbiile

5 **Atenție!** Un cuvânt poate avea mai multe înțelesuri.

La micul dejun, George
a mâncat un **ochi** cu șuncă.

Mama are **ochi** albaștri
ca floarea de nu-mă-uita.

Mingea a
nimerit într-un
ochi de geam.

Un **ochi** al
mașinii de gătit
s-a defectat.

O carte

de *Constantin Dragomir*

O carte aleasă
E ca o casă
Cu multe neamuri,
Păsări pe ramuri.

O carte rară
E o comoară.
Cine-o găsește,
Se-mbogățește.

O carte este
Ca o poveste,
Cine-o citește,
Acela crește.

Cine-o cinstește,
Se-nnemurește
Cu omenia,
Cu veșnicia.

1

Vocabular:

comoară — avere, avuție;
veșnicie — vecie, eternitate.

2

Completează propozițiile:

O carte aleasă e ca o _____.

O carte rară e o _____.

O carte este ca o _____.

3

Completează urmând modelul de mai jos:

comoară — comori;

neamuri — neam;

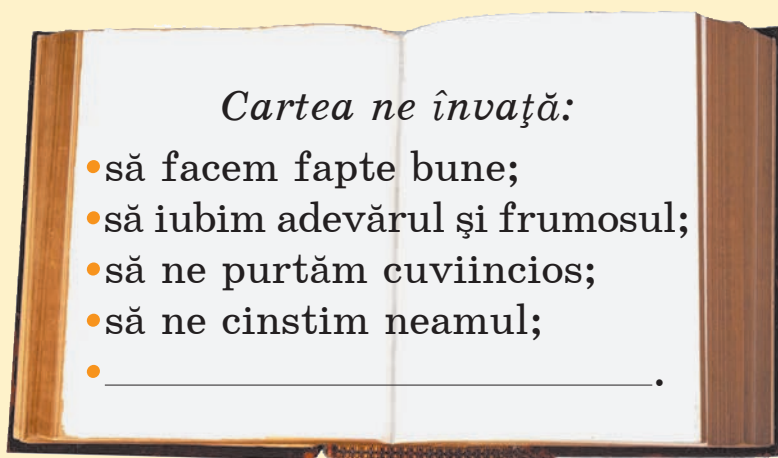
carte — _____;

ramuri — _____;

casă — _____;

păsări — _____.

4

Ce ne învață o carte?**Ghici!**

Are foi și nu e pom,
Îți vorbește ca un om.
Și cu cât o îndrăgești
Tot mai mult o folosești.

(_____)

5

Ce reprezintă **cartea pentru tine?**

Pentru mine, cartea reprezintă:

• o comoară de înțelepciune;

• un prieten devotat;

• un bun sfătuitor;

• _____.

Folosește cărțile,
dar păstrează-le și
pentru alții!

Unirea face puterea

– folclor –

Un tată avea mai mulți feciori. Între ei intrase o mare neînțelegere. Ca să-i împace, tatăl a luat câteva nuiele. Le-a legat într-un mănunchi, pe care l-a dat fiecărui fiu pe rând:

— Să vedem cine îl frânge!

Feciorii nu au putut rupe mănunchiul.

Atunci, tatăl l-a dezlegat. El a dat fiecăruia câte o nuia. Fără nicio greutate, feciorii au rupt nuielele.

— Să vă fie de învățătură, dragii mei! a zis tata. Cât timp sunteți împreună, nimeni nu vă poate face niciun rău. Dacă nu veți fi uniți, veți cădea pradă dușmanilor.

1

Vocabular:

neînțelegere — dezacord, conflict;
nuiă — vergea, vargă;
mănunchi — *aici*: legătură de nuiiele.

2

Răspunde la întrebări:

- Ce voia să-i învețe tatăl pe feciorii săi?
- La ce încercări au fost supuși ei?
- Ce povață ai aflat?

3

Găsește cuvintele cu înțeles opus:

neînțelegere	bine
unire	prieten
dușman	dezbinare
rău	înțelegere

4

Ce sfat le-a dat tatăl feciorilor săi?

☐ să fie uniți;	☐ să se ajute reciproc;
☐ să se dușmănească;	☐ să fie o familie.

5

Găsește însușirile ce se potrivesc bătrânului:

☐ neînțelept	☐ convingător
☐ povățuitor	☐ egoist

6

Descoperă proverbul:

- fac - - multe - - sarcina - - Mâini - - ușoară. -

Greierul și furnica

de *Alexandru Donici*

Greierul în desfătare,
Trecând vara cu cântare,
Deodată se trezește
Că afară viscolește,
Iar el de mâncat nu are.

La vecina sa furnică
Alergând, cu lacrimi pică
Și se roagă să-i ajute,
Cu hrană să-l împrumute,
Ca de foame să nu moară,
Numai pân' la primăvară.

Furnica l-a ascultat,
Dar așa l-a întrebat:

— Vara, când eu adunam,
Tu ce făceai?

— Eu cântam
În petrecere cu toți.

— Ai cântat? Îmi pare bine.
Acum joacă, dacă poți,
Iar la vară fă ca mine.

1 **Vocabular:**

desfătare — aici: petrecere, veselie.

2 **Răspunde la întrebări:**

- Ce a făcut greierul toată vara? Dar furnica?
- Ce s-a întâmplat cu veselul greieraș în timpul iernii?
- Ce a învățat el din această întâmplare?

3 **Cine poate fi?**

trist

strângătoare

flămând

mică

nepăsător

neobosită

leneș

necăjit

harnică

grijuție

4 **Reține sensurile diferite ale cuvântului **vară**.**

Vara se coc cireșele.

Vara mea locuiește la București.

5 **Descoperă proverbul:**

- vara - iarna - Înțeleptul - face - căruță - își - sanie - și -

6 **Joc:**

Tu ești furnica,
iar colegul tău este
greierașul.
Ce sfaturi îi poți da?

Ciuboțelele ogarului

după *Călin Gruia*

Odată, iepurele pornise la iarmaroc să-și cumpere ceva de încălțat. Pe o potecă se întâlnește cu ogarul. El purta ciuboțele noi-nouțe.

— Cât ai dat pe încălțări?

— Doi galbeni.

— Mă duc să-mi iau și eu ciuboțele de la iarmaroc.

— Merg și eu încolo. Ciuboțele sunt, numai bani să ai!

— Am exact doi galbeni.

Au mers ei, au mers, până a înnoptat.

— Hai să tragem la Hanul Ursului, cumătre! propuse ogarul.

Moș Martin îi ospătă cu tot ce avu mai bun. Iepurele gustă o bucățică de plăcintă. Ogarul însă mânca de-i trosneau fălcile.

1

Vocabular:

potecă — cărare;

ogar — câine de vânatoare;

galben — *aici*: monedă de aur;

han — local unde se pot adăposti peste noapte drumeții.

2

Răspunde la întrebări:

- Unde mergea iepurașul?
- Ce dorea el să-și cumpere?
- Cu cine s-a întâlnit iepurele?
- Unde au tras drumeții peste noapte?

3

Alege explicația potrivită:

„mânca de-i trosneau fălcile“
 mânca fără poftă
 mânca lacom

4

Găsește însușiri potrivite:

credul

_____

_____

flămând

_____

_____

5

„Dezmiardă“ cuvintele urmând modelul propus:

ciubote — ciuboțele;

iepure — _____;

urs — _____;

ban — _____;

bucată — _____;

plăcintă — _____.

6

Formează cuvinte urmând modelul:

în + noapte = înnoptat;

în + negru = _____;

în + nod = _____;

în + nor = _____.

Ciuboțelele ogarului

— *continuare* —

Hangiul se apropie de cei doi drumeți și le zise:

— Ați mâncat de doi galbeni.

Ogarul căută prin buzunare, dar nu găsi niciun ban.

— Am uitat punga acasă. Plătește dumneata, cumătre!

— Cum? Eu n-am mâncat mai nimic! Dacă plătesc, rămân desculț.

Ursul își ieși din fire:

— Plătiți, că altfel am eu ac de cojocul vostru!...

De frică, iepurele plăti.

Ogarul se culcă și adormi fără grijă. Iepurele începu să plângă. Cum de se lăsase păcălit? Deodată, mintea i se luminează. Încălță ciuboțelele ogarului și ieși tiptil afară.

Spre ziuă, ogarul se trezi. Pricepu imediat ce s-a întâmplat. Porni iute pe urmele iepurașului să-și caute ciuboțelele.

Pe urecheatul din poveste nu l-a putut prinde. Dar de atunci, cum vede un iepure, ogarul se ia după el.

1 Răspunde la întrebări:

- Cine trebuia să plătească pentru mâncare?
- De ce a plătit iepurașul?
- Cum și-a făcut iepurașul dreptate?

2 Alege explicația potrivită:

„își ieși din fire“

înțelese ce trebuie să facă

„am eu ac
de cojocul vostru“

se mânie

„mintea i se luminează“

găsesc mijloace
de a vă pedepsi

3 Găsește cuvintele cu același înțeles:

cărare
iarmaroc
drumeț

târg
călător
potecă

păcălit
a ospăta
tiptil

a servi
pe furiș
înșelat

4 Continuă șirurile:

- ființe: hangiu, drumeț, _____;
- lucruri: cojoc, pungă, _____.

5 Continuă enunțurile:

- Ogarul fuge mereu după ... .
- Judecata iepurelui a fost ... .

6 Descoperă proverbul:

- și -   - faptă -   - răsplată. -   - După -

7 Rostește repede și corect:

Și hangiu, și hangia
Au un han cât un an.

A vibrant illustration of a spring scene. Two large trees with green leaves and small white and pink flowers frame the top and sides. Bees are flying near the trees, and several colorful butterflies (orange, black, and red) are scattered throughout. In the center, there is a white rectangular area containing text. At the bottom, a boy in a brown vest plays a flute, a girl in a blue dress holds a basket of flowers, and a small dog runs in the grass. A small cartoon character is also visible in the bottom left corner.

Cântec de primăvară

de Șt.O. Iosif

Înfloresc grădinile,
Ceru-i ca oglinda.
Prin livezi albinele
Și-au pornit colinda.

Cântă ciocârliile
Imn de veselie,
Fluturii cu miile
Joacă pe câmpie.

Joacă fete și băieți
Hora-n bățatură.
Ah, de ce n-am zece vieți
Să te cânt, natură!

1) **Vocabular:**

a colinda — *aici*: a umbla din loc în loc;
imn — cântec de slavă;
bătătură — *aici*: teren bătătorit.

2) **Ce schimbări au loc în natură primăvara?**

3) **Găsește explicația potrivită:**

„Ceru-i ca oglinda“

zboară din floare
în floare

„albinele și-au
pornit colinda“

este senin

„Cântă ciocârliile
Imn de veselie“

poetul regretă că viața
e atât de scurtă și nu
va reuși să cânte natura

„Ah, de ce n-am zece vieți
Să te cânt, natură!“

proslăvesc frumusețea
naturii

4) **Cine vorbește?**

— Ce gustos
e nectarul
florilor!

— Vreau
să zbor până
la soare!

Ghici!

Din flori picuri de dulceață
Strânge dis-de-dimineța.

(_____)

5) **Completează urmând modelul de mai jos:**

albină — albine — albinele;

fată — _____ — _____;

horă — _____ — _____.

6) **Ce s-ar întâmpla dacă nu ar înflori grădinile, livezile?**

Ciocârlia

după Ion Agârbiceanu

Soarele s-a înălțat biruitor pe cerul senin. Un băiețuș se grăbea să iasă cu oile la păscut. Deodată, desluși un ciripit. Apoi văzu și o rotire în văzduh. Un zâmbet larg apăru pe fața sa.

— Ciocârlia! strigă el bucuros. Cântă ciocârlia!

Lăsă oile în luncă și alergă la cel mai apropiat plug:

— Bădiță, ai auzit ciocârlia?

— Unde, măi Ionaș? întrebă un plugar.

— Acolo, unde pasc oile mele.

— Tu cunoști cântecul ciocârliei?

— Cum să nu-l cunosc?

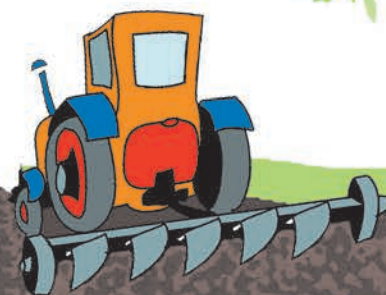
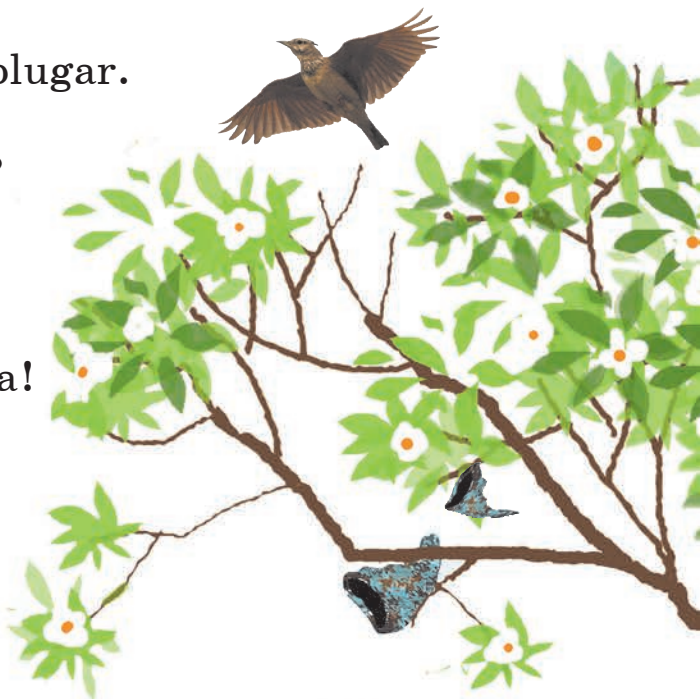
— Dacă e așa, a sosit primăvara!

Era chiar vremea.

— Auzi? Uite una! Uite încă una!

Ba sunt trei!

Ionaș nu mai știa după care să privească. De bucurie, câțiva băiețuși își zvârliră căciulile în sus.

1

Vocabular:

luncă — șes de-a lungul unei ape;
 văzduh — aer;
 a desluși — aici: a auzi.

2

Răspunde la întrebări:

- Ce a observat băiețușul?
- Cui i-a spus el bucuria?
- Ce anotimp a sosit în țară?

3

Completează urmând modelul:

înălțime — înălțimi — înălțimile;

ciocârlie — _____ — _____;

căciulă — _____ — _____.

4

Atenție! Un cuvânt poate avea mai multe înțelesuri.

5

Formează propoziții:

Ciocârlia	au împânzit	duios.
Florile	cântă	câmpul.
Caisul	ară	grădinile.
Oile	se împodobise	pe imaș.
Tractoarele	pasc	cu flori.

6

Improvizează un mic dialog dintre ciocârlie și băiețuș.

Tu, iarbă, tot ai mamă?

de Grigore Vieru

Tu, iarbă, tot ai mamă?
De ai, de bună seamă,
Atunci când înverzești,
De ea îți amintești.

Tu, floare, tot ai mamă?
De ai, de bună seamă,
Atunci când înflorești,
De ea îți amintești.

Tu, steauă, tot ai mamă?
De ai, de bună seamă,
Atunci când te ivești,
De ea îți amintești.

1 Cui îi este dedicată această poezie?

ierbii florii stelei mamei

Ce sentimente exprimă poetul față de mamă?

dragoste dispreț admirație
 simpatie stimă ură

2 Găsește și alte însușiri pentru cuvintele propuse:

mamă: înțeleaptă, grijulie, _____, _____;

iarbă: fragedă, mustoasă, _____, _____;

floare: parfumată, gingașă, _____, _____;

stea: strălucitoare, mare, _____, _____.

3 Ordonează cuvintele în propoziție:

mamei zidesc fericirea Mâinile noastră.

4 Alcătuieste oral propoziții cu fiecare cuvânt.

5 Descoperă proverbul:

Ascultă ~~mamei~~ ~~nu~~ ~~tale.~~ ~~tatălui~~
~~uita~~ povețele ~~învățătura~~
~~tău~~ și

Mărinimie

după *Emil Gârleanu*

Cocostârcul s-a sculat cu noaptea în cap. A intrat în baltă. Pe picioarele lungi, trupul lui se leagănă agale. Răcoarea îl încântă.

Deodată se oprește. Pe frunza unui nufăr, o broscuță se bucură și ea de frumusețea dimineții. Când l-a văzut, biata broscuță a încremenit. Cu ochi mari se uită la cumplitul dușman.

Cocostârcul o vede. Dar dimineața e mărini-mos. Ridică piciorul, o pășește și trece măreț mai departe.

Broscuței nu-i vine să creadă. De bucurie, sare pe o altă frunză. Apoi, ea, cea dintâi, taie tăcerea dimineții:

— Oaac!

1 **Vocabular:**

mărinimie — bunătate, bunăvoință;
a încremeni — a nu putea face nicio mișcare, a împietri.

2 **Răspunde la întrebări:**

- În ce moment al zilei are loc întâmplarea?
- Ce a zărit cocostârcul pe frunza unui nufăr?
- De ce cocostârcul n-a mâncat broscuța?

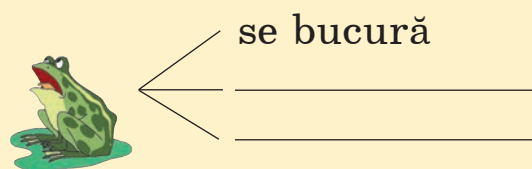
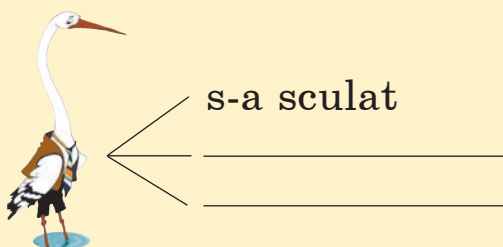
3 **Ordonează momentele textului:**

- Bucuria broscuței
- Întâlnirea cu broscuța
- Cocostârcul la baltă
- Mărinimia cocostârcului

4 **Găsește cuvintele cu înțeles opus:**

a intrat	ziua	dușman	tristețe
lungi	egoist	departe	prieten
noaptea	a ieșit	coboară	aproape
mărinimos	scurte	bucurie	ridică

5 **Alege din text acțiuni ce se potrivesc:**

6 **Atenție!** Un cuvânt poate avea mai multe înțelesuri.

Broasca a sărit în apă.

Lia a uitat cheia în **broasca** ușii.

Cu penetul ca sideful

de *Mihai Eminescu*

Cu penetul ca sideful
Strălucește-o porumbiță,
Cu căpșorul sub aripă
Adormită sub o viță.

Și tăcere e afară,
Luminează aer, stele.
Mută-i noaptea, numai râul
Se frământă-n pietricele.

1

Vocabular:

penet — totalitatea penelor unei păsări; penaj;

sidef — materie albă, lucioasă, care formează stratul interior al unor scoici.

2

Găsește cuvintele cu înțeles opus:

tăcere

noapte

se luminează

afară

se întunecă

zgomot

înăuntru

zi

3

Găsește explicația potrivită:

„Mută-i noaptea“

cu penele albe,
strălucitoare

„râul se frământă“

râul curge întruna și
tulbură tăcerea nopții

„Cu penetul ca sideful“

noaptea este tăcută

4

„Dezmiardă“ cuvintele:

aripă — aripioară;

stea — _____;

râu — _____;

cap — _____.

5

Alcătuiește oral propoziții cu fiecare cuvânt.

Vrăbiuța uitucă

după *Leo Butnaru*

La ziua de naștere a ariciului, au venit mai mulți oaspeți decât la cea a vulpii, deoarece el e cuminte și prietenos. Fiecare invitat i-a adus câte un dar.

Când veni rândul vrăbiuței să înmâneze cadoul, ea zise:

— Dragă Aricică, ghici ce am aici? Nu știi! O pereche de cipici!

Desfăcând o frunză de brusture, vrăbiuța scoase cipicii împlețiți din paie. E-he-he! Oaspeții au prins a râde, iar ariciul a roșit până în vârfulețele ghimpilor săi. Vrăbiuța însă nu pricepea nimic. Se mai sucește, se mai învârtește și, deodată, se lovește cu aripioara peste frunte.

— Cum de-am uitat? se întreabă ea. Ariciul are patru piciorușe, nu două, ca noi, vrăbiuțele. Trebuia să împletesc încă o pereche de cipici!

1) **Vocabular:**

cipici — papuci confecționați din stofă sau împlețiți din lână;
brusture — plantă cu frunze mari și late.

2) **Răspunde la întrebări:**

- De ce la ziua de naștere a ariciului au venit foarte mulți oaspeți?
- Ce i-a dăruit vrăbiuța sărbătoritului?
- Ce uitase păsărica?

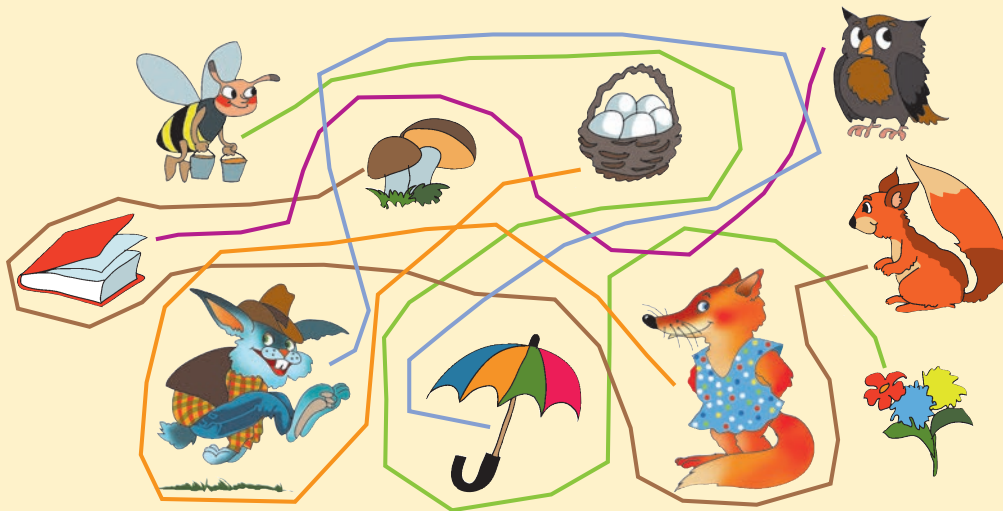
3) **Găsește cuvintele cu înțeles opus:**

cuminte	totul	a râde	a răspunde
mulți	obraznic	a uita	a-și aminti
nimic	puțini	a întreba	a plânge

4) **„Dezmiardă“ cuvintele:**

vârf	— vârfuleț;	picioar	— _____;
vulpe	— _____;	aripă	— _____;
frunză	— _____;	zi	— _____.

5) **Ce cadouri i-au adus ceilalți invitați lui Aricică?**

6) **Rostește repede și corect:**

Un râs s-a luat la întrecere cu alt râs, care a râs mai mult decât primul râs.

Hoțul

după Tudor Arghezi

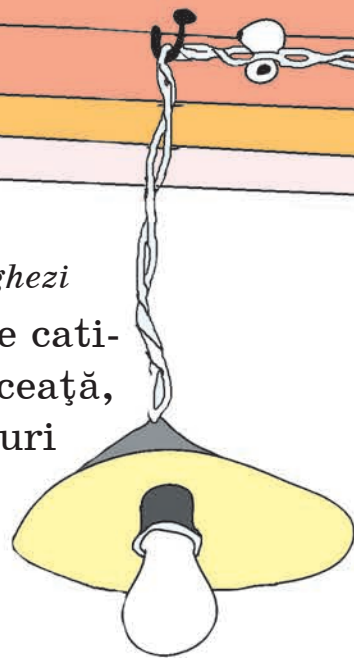
În cutia cu pălării vechi sta un urs de catifea. Ursul fura bomboane, ciocolată, dulceață, fructe. Când tătuțu aducea o cutie cu lucruri dulci, ursul golea numaidecât cutia.

- Cine a mâncat ciocolata, copii?
- Ursul! răspundea băiatul.
- Dar bomboanele?
- Ursul! răspundeau fata și băiatul.

Îl văzuseră amândoi. L-au prins de câteva ori cu dulciurile în brațe, fugind sub canapea.

Așa s-a făcut că am trimis ursul în pod. Însă el fura și de acolo. Venea din pod. De copii, ursul nu voia să se ferească. În pod, învățase de la urs să mănânce zahăr și mielul cu părul creț.

Într-o zi, tătuțu se va pune la pândă, chiar în dulap. Când ursul și mielul vor veni să se înfrupte, îl vor găsi pe tătuțu între borcane. Și atunci nu știi cine va fugi mai repede speriat: mielul, ursul sau tătuțu.

1) **Vocabular:**

catifea — țesătură fină; *aici*: blăniță moale;
a se înfrupta — *aici*: a gusta ceva delicios.

2) **Răspunde la întrebări:**

- Unde locuia ursul de catifea?
- Cine mânca dulciurile?
- Cum a fost pedepsit ursul?
- De ce tătuțu se prefăcea că nu știa cine e „hoțul“?

3) **Formează comparații:**

blând ca un
greoi ca un
flămând ca un
fricos ca un

4) **Găsește cuvintele cu înțeles opus:**

vechi	aici	niciodată	a umple
acolo	pleacă	a goli	a pierde
vine	noi	a găsi	mereu

5) **Desparte în silabe cuvintele:**

bomboane	miel	răspundea
dulceață	băiat	mirosea
ciocolată	tată	învățase

Găurile

– folclor –

Trăia pe lume un omulean. El avea un fecior neascultător. În loc să-l pedepsească la fiecă faptă necuviincioasă, tatăl bătea un cui în ușa. Curând, ea se umplu de cuie.

Într-o zi, feciorul își ispită părintele:

— Tată, ce-i cu ușa noastră? De ce-i numai cuie?

— Acestea sunt faptele tale, băiete. La fiecare faptă necuviincioasă, băteam un cui în ușa.

— Am să le scot cu un clește, zise hotărât băiatul.

— Fie voia ta. Însă, la fiecare cui scos, va trebui să faci o faptă bună.

— Bine, tată, așa voi face!

În câțiva ani ușa se curăță.

Băiatul alergă într-un suflet la tatăl său.

— Tată, n-a mai rămas niciun cui în ușa!

Părintele îi zise oftând:

— De scos le-ai scos, dragul tatei. Dar găurile?

1 Vocabular:

a ispitii — *aici*: a întreba;
necuviincioasă — lipsită de respect, obraznică;
aici: faptă rea.

2 Răspunde la întrebări:

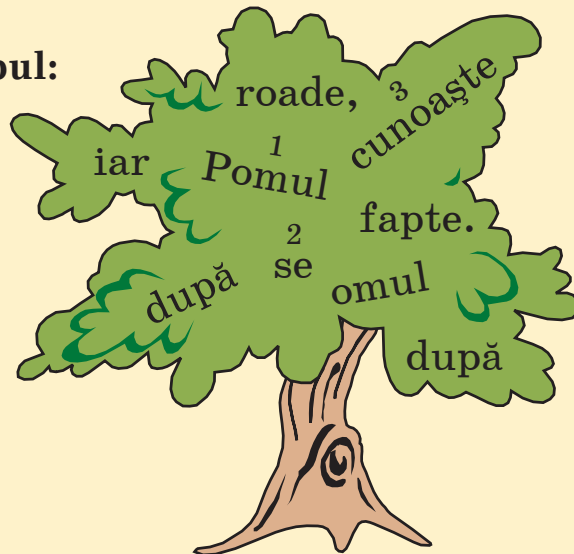
- Cum era fiul?
- Cum a reușit tatăl să schimbe comportarea fiului?
- Ce a înțeles băiatul?

3 Găsește cuvinte cu înțeles opus:

necuviincios — cuviincios
leneș — _____
neascultător — _____
răutăcios — _____

4 Povestește despre o faptă bună făcută de tine.

5 Descoperă proverbul:

Copii,
numai fiind harnici și
ascultători veți deveni
mândria părinților!

Pățania ursului cafeniu

după *Vladimir Colin*

Un urs cafeniu s-a rătăcit odată printre urșii albi de la Polul Nord.

— Un urs murdar! chicoteau focile.

— M-am spălat chiar azi-dimineață! le spuse Martin.

Dar focile nu-l crezură. Supărat, Martin plecă. El se întâlni cu niște urși albi.

— Cine-i urâtul ăsta? întrebă cu dispreț unul dintre ei. Martin începu să plângă.

— De ce plângi? se interesă o morsa.

— Cum să nu plâng? Toți râd de mine!

Morsa îi spuse:

— Nu mai plânge! Săpunește-te bine din cap până în picioare!

Curând, blana lui Martin era plină de clăbuci strălucitori.

1 **Vocabular:**

pășanie — *aici*: întâmplare, peripeție;
a chicoti — a râde pe ascuns;
clăbuci — spumă făcută de săpunul amestecat cu apă;
dispreț — lipsă de stimă.

2 **Răspunde la întrebări:**

- Cine s-a rătăcit printre urșii de la Polul Nord?
- De ce râdeau animalele de Martin?
- Ce l-a îndemnat morsa să facă?

3 **Găsește cuvintele cu înțeles opus:**

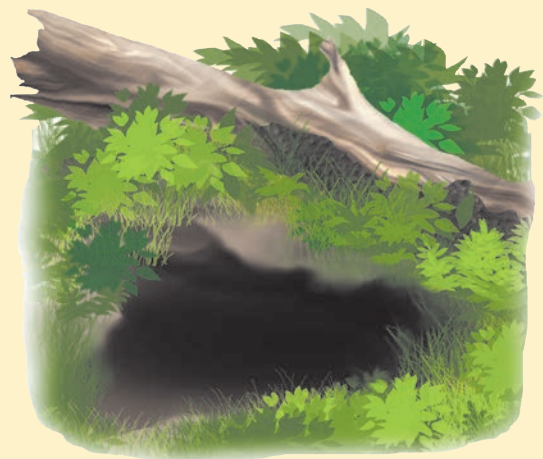
nord	curat	plânge	jos
murdar	frumos	toți	râde
urât	sud	sus	nimeni

4 **„Dezmiardă“ cuvintele:**

apă	— apșoară;	blană	— _____;
glas	— _____;	urs	— _____;
săpun	— _____;	pui	— _____.

5

Cum se numește
adăpostul
ursului?

Pățania ursului cafeniu

— *continuare* —

— Vai! Ce urs frumos! strigă un urs alb.

— Ce blană albă are! se minunară și ceilalți.

Fericit, Martin începu să se joace cu urșii cei albi.

Deodată, un munte de gheață se apropie de sloiul pe care se jucau ei. Urșii cei albi săriră în apă. Neobișnuit cu viața de la Polul Nord, Martin rămase pe sloi. Când înțelese ce primejdie îl pândește, auzi glasul speriat al unei ursoaice:

— Puiul meu a rămas pe sloi!

Deși era rănit de sulițele de gheață, Martin luă puiul în brațe și sări cu el în apă. Clăbucii de săpun se topiră. Ursul deveni din nou cafeniu.

— Ești un urs bun și viteaz! spuse ursoaica.

Îți mulțumesc, Martin. Nu blana îl face pe urs, ci fapta lui.

1 **Vocabular:**

sloi — bucată de gheață care plutește pe apă;
primejdie — pericol;
îl pândește — aici: îl așteaptă.

2 **Răspunde la întrebări:**

- Unde se jucau urșii?
- Ce primejdie îi pândea?
- De ce rămase Martin pe sloi?
- Ce faptă a săvârșit Martin?
- Ce i-a spus ursoaica?

3 **Completează conform modelului:**

u — unire, umbră, _____, _____;
r — rodie, roi, _____, _____;
s — sloi, soare, _____, _____.

4 **Unește cuvintele cu înțeles opus:**

fericit	negru	înspăimântat	urât
alb	rău	viteaz	calm
bun	nefericit	frumos	laș

5 **Proverb:**

Nu judeca omul după cuvinte, ci după fapte.

Moldova

Țara mea, Moldova, este locul cel mai frumos, cel mai drag și cel mai scump. Aici m-am născut și tot aici sunt rădăcinile mele: strămoșii, bunicii și părinții mei.

De la Naslavcea la Giurgiulești rămâi fermecat de frumusețea dealurilor acoperite de vii și livezi, a codrilor seculari și a câmpiilor întinse.

Vestită este Moldova prin pământul ei rodnic.

Cea mai mare bogăție a țării sunt oamenii. Satele noastre sunt un tezaur de credință, de frumoase tradiții și obiceiuri.

Chișinăul, capitala țării, este un oraș cu case moderne, cu străzi largi și numeroase monumente.

Iubește-ți patria, copile! Este tot ce avem mai scump.

1 **Vocabular:**

Naslavcea — localitatea cea mai nordică din Moldova;
Giurgiulești — localitatea cea mai sudică din Moldova;
tezaur — totalitatea bunurilor spirituale ale unui popor;
modern — care este nou, actual.

2 **Alcătuiește oral propoziții cu fiecare cuvânt.**

Moldova, moldovean, moldoveancă, moldovenesc.

3 **Reține!**

Stema și drapelul sunt simbolurile statului.

4 **Care e părerea ta: poate omul să trăiască fără patrie?**

5 **Ce sentiment îl leagă pe om de patrie?**

☐ mândrie	☐ ură
☐ iubire	☐ dor

6 **Memorează versurile:**

Cine a văzut vreodată,
Cine a văzut
Pui să nu-și iubească mama
Care l-a crescut?

Mai frumos decât pământul
Din strămoși ce-l ai —
Este vreun alt plai pe lume,
Este vreun alt plai?

(Vasile Romanciuc, *Patria*)

Europa Unită

Dănuț răsfoiește curios atlasul.

— Vai, ce drapel frumos, tată! exclamă el.
O horă de stele pe cerul albastru!

— Acesta e drapelul Europei Unite, alcătuită din mai multe țări. Republica Moldova se află aproape în inima continentului Europa. Atât noi, cât și străbunii noștri ne-am născut aici.

— Deci, suntem europeni?

— Da, fiule. Țara noastră, deocamdată, nu face parte din Uniunea Europeană. Legile ei însă ne ajută și pe noi. Europa Unită apără omul, natura, pacea și copilăria.

1 Vocabular:

atlas — colecție de hărți geografice;
continent — întindere mare de uscat, mărginită
de mări și oceane.

2 Știi că...?

- Ziua Europei se sărbătorește pe data de 9 mai.
- Drapelul Uniunii Europene este albastru ca cerul. Pe el este un cerc format din 12 stele. Ele reprezintă unitatea popoarelor Europei. Numărul 12 este simbolul perfecțiunii.
- Moneda unică europeană este Euro.

3 Găsește propoziția în care cuvântul „inimă“ are sens neobișnuit.

- Republica Moldova se află aproape în inima Europei.
- Inima lui Dănuț a tresăltat de bucurie.

4 Nu confunda cuvintele „atlas“ și „atlaz“!

atlaz — țesătură lucioasă pe o singură față.

Completează cu unul din cuvintele de mai sus:

- Elena și-a cumpărat din librărie un _____.
- Croitorul a cusut o față de plapumă din _____ de culoare verde.

5 Descoperă proverbul.

— stă — — unire — — În — — puterea. —

EVALUARE FINALĂ

1. Citește textul.

Greierul și furnica

Un greier flămând a cerut câteva boabe de la furnică.
— De ce nu ai adunat din vară, frate? a întrebat ea.
— Nu am avut timp, a răspuns greierașul. Am cântat la chitară.

Furnica a vorbit așa:

— Toată vara ai cântat? Acum joacă dacă poți!

2. Răspunde la întrebări:

- Cine a cerut câteva boabe de la furnică?
- Ce a făcut greierașul toată vara?

3. Alcătuieste două propoziții cu diferite sensuri ale cuvântului **vară**.

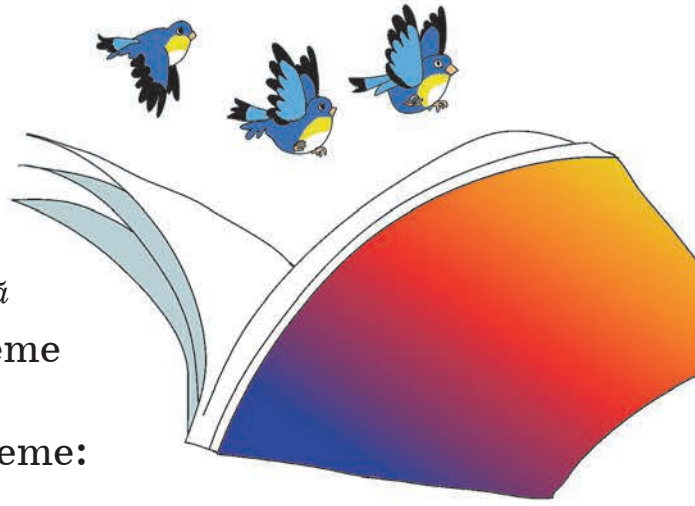
4. Găsește câte două însușiri pentru fiecare personaj din text.

5. Scrie cuvintele cu înțeles opus:

flămând — _____; a râde — _____;
vară — _____; a vorbi — _____.

6. Descoperă proverbul.

— de — — Munca — — aur. — — brățară — — e —
  1

Adio, drag Abecedar!

de Ion Hadârcă

Tremură-n vreme, parcă s-ar teme
Ultima filă din calendar,
Că m-aș grăbi s-o rup mai devreme:
— Adio, drag Abecedar!

Dincolo-n noul an mă așteaptă
Cărți minunate, harnice, dar
Pașii spre ele cine-mi îndreaptă?
— Adio, drag Abecedar!

Tot mai retras departe-n unghere,
Bunul meu, scump prieten școlar
Parcă mi-ar cere o revedere...
— Adio, drag Abecedar!

Mic dicționar

A

alarmat – neliniștit, îngrijorat, alertat
aventură – acțiune îndrăzneată și riscantă

B

baghetă – bețișor, nuielușă, vârguță
basn – poveste
brusc – pe neașteptate, dintr-odată
buzdugan – măciucă sau ghioagă de fier, folosită în vechime ca unealtă de luptă

C

cariat – găurit de o carie; stricat
cărunt – care are fire de păr alb
chipeș – arătos, frumos, mândru
clarinet – instrument muzical de suflat, făcut din lemn în formă de tub cu găuri
a claxona – a semnaliza sonor (cu claxonul)
a clămpăni – a produce un zgomot cu aripile
cleștar – cristal
coală – foaie de hârtie (albă sau colorată)
cocioabă – bojdeucă, colibă
colier – șirag, salbă din pietre scumpe
crivăț – vânt puternic și rece
cros – cursă sportivă de alergare
crudități – fructe, legume, verdețuri proaspete

D

doină – poezie populară, care exprimă un sentiment de dor, de revoltă, de dragoste, fiind însoțită, de obicei, de o melodie adecvată
dragon – monstru fabulos
duios – mângâietor, blând, gingaș
duioșie – simțire gingașă, delicată
dumbravă – pădure tânără și nu prea deasă

E

eucalipt – arbore gigant, din frunzele și scoarța căruia se extrage ulei, folosit în farmacie și în parfumerie
excelent – admirabil, minunat, încântător, superb
exigent – sever, pretențios, riguros

F

fidel – statornic, devotat, credincios
a frâna – a încetini sau a opri mersul unui vehicul cu ajutorul frânei

G

a găzdui – a primi pe cineva în casă pentru o anumită vreme
ghemotoc – cocoloș, boț, mototol, ghem
gherghef – cadru de lemn sau de metal pe care se întinde o țesătură pentru a fi brodată; țesătura de pe acest cadru
ghiduș – poznaș, ștregar, glumeț, comic
gingaș – firav, plăpând
gârlă – apă curgătoare mică

H

hain – rău la inimă, fără milă, crud, hapsân
hamac – pânză sau plasă care se întinde orizontal între doi stâlpi și servește ca pat mobil sau ca leagăn
hangiu – stăpânul unui han
hoinar – persoană care umblă mult și fără adresă
hoțoman – ștregar, poznaș

I

iesle – jgheab în care se dă mâncare vitelor
imaș – pășune
inamic – dușman, vrăjmaș
a interveni – a intra în vorbă
iscusit – îndemânatic, abil, priceput, ingenios

Î

înaripat – plin de elan, avântat, însuflețit
a îndemna – a stimula, a încuraja, a susține
a îndruma – a călăuzi, a ghida, a dirija
a înfrunța – a ține piept, a rezista
a înmărmuri – a încremeni, a înlemni, a împietri de frică, de groază, de uimire

K

kaki – culoare galbenă-cafenie cu nuanțe verzui
Kiev – capitala Ucrainei

L

lan – suprafață de teren agricol semănată cu același fel de plante
lăicer – covor țărănesc de lână
lăutar – muzicant popular care cântă la un instrument cu coarde; scripcar

legendă – povestire în proză sau în versuri care conține elemente fantastice sau miraculoase, prin care se explică un fapt real
lin – 1. domol, liniștit, potolit; 2. pește cu solzi mărunți care trăiește în bălți cu apă limpede

luncă – zăvoi, vale

M

mamifer – animal care are corpul acoperit cu păr, naște pui și îi hrănește cu laptele său

mantie – haină ca o pelerină lungă și largă care se îmbracă peste celelalte haine

meci – întrecere sportivă între două echipe

mierlă – pasăre cântătoare de pădure

miraculos – supranatural, uimitor, extraordinar

mister – taină, secret, enigmă

moșie – pământ strămoșesc, patrie

N

a naviga – 1. (*despre nave*) a pluti, (*despre aeronave*) a zbura; 2. (*despre oameni*) a călători cu o navă sau cu o aeronavă

năstrușnic – care iese din comun, neobișnuit

a năvăli – a se năpusti, a ataca, a cotropi

negură – ceață densă

nostim – plin de haz, amuzant, simpatic

O

oaste – armată

ocarină – instrument muzical popular de suflat, din argilă arsă, în formă ovală și cu mai multe găuri

oștean – soldat, militar

P

patinoar – teren amenajat pentru patinaj

pățanie – întâmplare, aventură

pirat – hoț de mare; persoană care se îmbogățește prin jaf, tâlhărie etc.

pârtie – cărare sau drum făcut prin zăpadă

planșă – foaie de hârtie (mai groasă) pe care sunt reproduse desene, fotografii sau picturi

plumb – metal de culoare cenușie-albăstruie

pojghiță – coajă, pieleță, scoarță

pomet – livadă

povară – greutate, sarcină, încărcătură

R

renume – nume bun, faimă, prestigiu

S

saxofon – instrument muzical de suflat

scut – obiect de apărare, ocrotire

secular – care durează mai multe secole

sipețel – lădiță din lemn cu capac în care se păstrează obiecte de valoare

străbun – strămoșesc, străvechi

a supraveghea – a observa, a păzi, a urmări

a susura – a produce un zgomot lin, ușor, monoton și continuu

Ș

șaten – castaniu

șoim – pasăre răpitoare; *figurat*: om viteaz, curajos, semeț

șură – construcție pe lângă o gospodărie, în care se adăpostesc vitele

T

a tângui – a scoate sunete jalnice, a deplânge

Tokio – capitala Japoniei

Ț

țanțoș – semeț, mândru, fudul

U

unison – executare a unei melodii la aceeași înălțime de către un grup vocal sau instrumental

ursitoare – ființă imaginară despre care se crede că are darul de a hotărâ soarta omului la naștere

V

vag – neclar, nelămurit, confuz

văzduh – aer

victorie – reușită, biruință, izbândă

viscol – vânt puternic însoțit de ninsoare

vreasc – creangă, ramură uscată și desprinsă de pe copac

X

xilofon – instrument muzical de percuție

Z

zar – cub mic care are pe fiecare dintre fețe imprimate puncte de la unu la șase

CZU 373.3.016:811.135.1(075.2)

A 12

Elaborat în baza curriculumului disciplinar în vigoare și aprobat prin Ordinul ministrului educației (nr. 321 din 28 aprilie 2016).

Editat din mijloacele financiare bugetare.

Comisia de evaluare: *Valentina Zuber-Petrov*, învățătoare, grad didactic superior, Liceul Teoretic „Alecu Russo”, Orhei;
Sergiu Plămădeală, învățător, grad didactic unu, Liceul Teoretic „Vasile Vasilache”, Chișinău;
Maria Roșca, învățătoare, grad didactic unu, Școala Primară „Grigore Vieru”, Chișinău;
Maria Braghiș, doctor în pedagogie, Direcția Generală Învățământ, Tineret și Sport, Chișinău

Toate drepturile asupra acestei ediții aparțin Întreprinderii Editorial-Poligrafice *Știința* și Editurii *Prut Internațional*. Reproducerea integrală sau parțială a textului sau a ilustrațiilor din această carte este permisă numai cu acordul în scris al acestora.

Corectori: *Fulga Marciuc-Poiată, Elena Bivol*

Prezentare grafică: *Serghei Samsonov, Tatiana Lebedev*

Paginare computerizată: *Marina Uraeva, Zoe Ciumac*

Copertă: *Serghei Samsonov, Iulia Grădinar-Școbari*

Întreprinderea Editorial-Poligrafică *Știința*,

str. Academiei, nr. 3; MD-2028, Chișinău, Republica Moldova;

tel.: (+373 22)73-96-16; fax: (+373 22)73-96-27;

e-mail: prini_stiinta@yahoo.com; prini@stiinta.asm.md; www.editurastiinta.md;

Editura *Prut Internațional*, str. Alba-Iulia, nr. 23, bl. 1A, MD-2051, Chișinău, Republica Moldova;

Tel.: (+373 22)74-93-18; (+373 22)75-18-74; www.edituraprut.md; e-mail: office@prut.ro

DIFUZARE:

ÎM Societatea de Distribuție a Cărții *PRO-NOI*,

str. Alba-Iulia, nr. 75, bloc Q; MD-2071, Chișinău, Republica Moldova;

Tel.: (+373 22)51-68-17; fax: (+373 22)58-02-68;

e-mail: info@pronoi.md; www.pronoi.md

Imprimat la *Combinatul Poligrafic*.

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Abecedar / Maria Buruiană, Silvia Cotelea, Aurelia Ermicioi [et al.]; comisia de evaluare: Valentina Zuber-Petrov [et al.]; Min. Educației, Culturii și Cercet. al Rep. Moldova. – Ed. [a 14-a] rev. – Chișinău: Î.E.-P. *Știința; Prut Internațional*, 2019 (Combinatul Poligrafic). – 144 p.: des. color.

ISBN 978-9975-85-179-4 (Î.E.-P. *Știința*) ISBN 978-9975-54-447-4 (*Prut Internațional*)

373.3.016:811.135.1(075.2)

A 12

ISBN 978-9975-85-179-4 (Î.E.-P. *Știința*)

ISBN 978-9975-54-447-4 (*Prut Internațional*)

© *Maria Buruiană, Silvia Cotelea, Aurelia Ermicioi, Constantin Dragomir, Ion Hadârcă*. 2016, 2019

© Î.E.-P. *Știința*, Editura *Prut Internațional*. 2016, 2019